

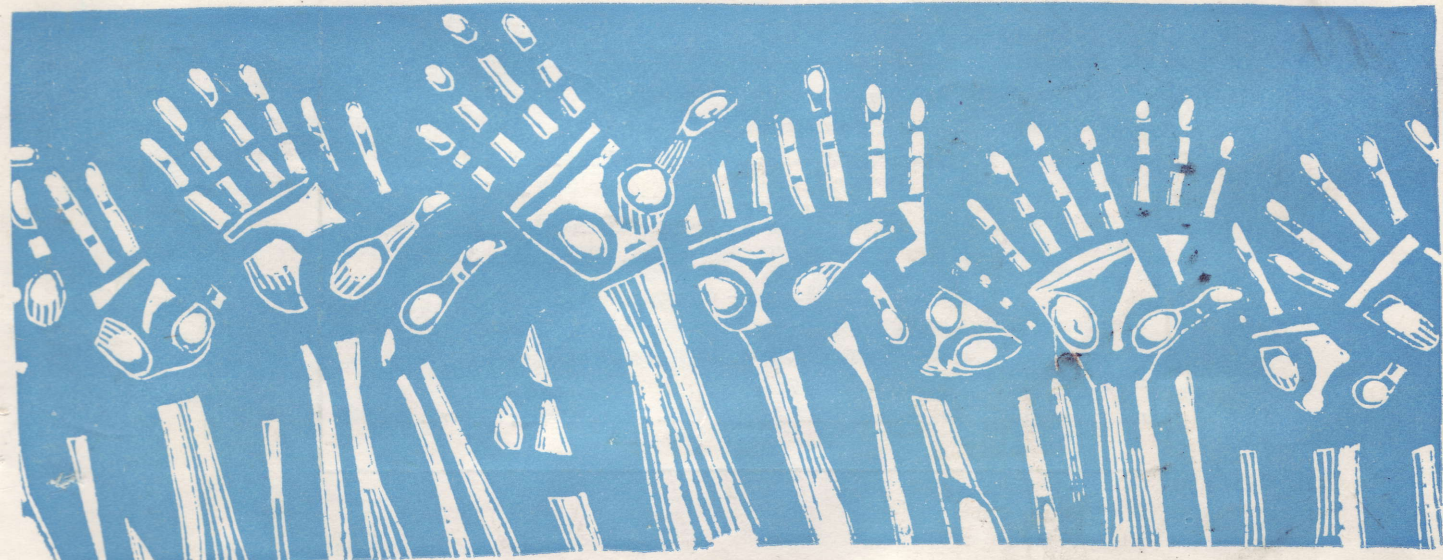
ΠΑΡΟΥΣΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ - ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ Ν. ΣΕΡΡΩΝ
ΠΑΝ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ 13 ΣΕΡΡΕΣ ΕΤΟΣ Γ. ΤΕΥΧΟΣ 16 ΜΑΡΤΗΣ 1977 ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 12

Ποιός θάθελε
μέσα σ' ένα σπίτι που καίγεται
νά γράψη άπερίσπαστος
αισθητικά δοκίμια
Πάνω
στο χρώμα τών τριζονιών

ΒΙΑΧΕΛΜ ΡΑΙΧ

- Κιλελέρ
- Τεχνική επαγγελματική εκπαίδευσις
- Στεγαστικό πρόβλημα
- 25η Μαρτίου 1821
- 8 Μαρτίου : Διεθνής μέρα γυναίκας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

25η Μαρτίου 1821 σελίδα 3

Μενέλαος Λουντέμης:
**ΓΥΡΙΖΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΝΟ
 ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ** » 4

ΠΑΡΟΥΣΙΕΣ » 5

Τεχνική Έπαγγελματική Έκπαίδευση » 6

Ή κατάσταση και τὰ προβλήματα τῶν
 Γυμνασίων Λυκείων τοῦ Νομοῦ μας . . . » 8

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν φοιτητικῶν ἐκλο-
 γῶν » 9

Γιὰ τὸ **ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ** » 11

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Ἐκπολιτιστικὸς Σερραϊκὸς Ὅμιλος . . . » 15

Κάτι μᾶς θυμίζει » 16

8η Μαρτίου: Διεθνὴς Μέρα Γυναίκας . . . » 17

Εἰδήσεις τοῦ Συλλόγου » 18

Ἡ καθυστέρηση μετὴν ὅποια κυκλοφορεῖ αὐτὸ τὸ τεῦχος τῆς ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ὀφείλεται σὲ οικονομικοὺς λόγους. Ζητάμε συγνώμη ἀπὸ τοὺς συνδρομητὲς μας καὶ ὅλους τοὺς ἀναγνώστες καὶ τὴν βοήθειά τους γιὰ τὴν συνέχεια, τὴν βελτίωση καὶ τὴν τακτικὴ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ

ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ

Τὰ γραφεῖα τοῦ συλλόγου στὶς Σέρρες μεταφέρθηκαν στὴν ὁδὸ Π. Τσαλδάρη, ἀρ. 13.

Ἔτος Β' - Τεῦχος 16 **ΠΑΡΟΥΣΙΑ** Τιμὴ τεύχους
 ΜΑΡΤΗΣ 1977 δρχ. 12

Περιοδικὴ ἔκδοσις τῆς Ἐνώσεως Φοιτητῶν-Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν,
 διευθύνεται ἀπὸ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ

Ἐκδότρια: **ΑΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΩΡΓΙΟΥ**
 Χίος 16 Σέρρες

Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου :

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Β. Παράδεισος 36 - ΣΕΡΡΕΣ: Π. Τσαλδάρη 13

Ἐτήσιες Συνδρομές :

Μέλη τοῦ Συλλόγου 50, Φοιτητὲς-Σπουδαστὲς-Μαθητὲς 80,
 Ἰδιῶτες 150 Τράπεζες - Ὄργανισμοὶ - Δ. Ὑπηρεσίες 300,

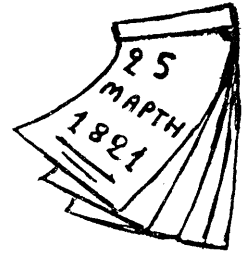
Ἐμβάσματα - ἐπιταγές :

«Ἐνωσὴ Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν» - Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος
 Ὑποκ.μα Σερρῶν, ἀριθμὸς λογαριασμοῦ 470040-6

Τυπώνεται:

στὸ τυπογραφεῖο τῶν **ΑΦΩΝ ΑΑΤΙΝΤΖΗ Ο.Ε.** - Βασ. Σοφίας 38, τηλ. 221.529

25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Τὰ διδάγματα τοῦ ξεσηκωμοῦ καὶ τοῦ γιορτασμοῦ του
ὁδηγὸς γιὰ τὴ σύγχρονη πορεία τοῦ ἔθνους.

Τῷ ΣΤΕΛΙΟΥ ΜΠΟΥΦΙΔΗ

Τιμᾶμε καὶ φέτος, ὅπως κάθε χρόνο τέτοιο καιρό, τὸ ἥρωικὸ ξεσηκωμὸ τοῦ λαοῦ μας τὸ 1821 ἐναντία στὸν Τοῦρκο κατακτητὴ. Γιορτές, παρελάσεις, ἀργίες, ἡμερήσιες διαταγές καὶ πανηγυρικοὶ προσπαθοῦν καὶ φέτος νὰ μᾶς θυμίσουν τὴν κορυφαία στιγμή τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, νὰ τιμῆσουν τοὺς ἥρωες ποὺ ἔχυσαν τὸ αἷμα τους παλεύοντας γιὰ τὴ λευτεριά.

Ἐξῶ ὅμως ἀπὸ τὶς παράτες καὶ τοὺς ωραίους πανηγυρικοὺς ἐπέτειοι σὰν τὴν 25ῃ Μαρτίου ἀξιοποιοῦνται μόνο ὅταν καταφέρνουν νὰ μεταδώσουν τὰ διδάγματα τοὺς στὸ λαό, νὰ κάνουν τὴν πείρα τοῦ ἔθνους ὁδηγὸ γιὰ τὴ σύγχρονη πορεία του.

Ἄς σταθοῦμε λίγο στὸ τελευταῖο.

Μελετώντας τὴν πορεία τῆς ἐπανάστασης τοῦ '21, ἀπὸ τὴν ἐναρξή της ὡς τὴ μέρα τῆς δημιουργίας τοῦ πρώτου ἐλληνικοῦ κράτους, βλέπουμε πὼς ἦταν μιὰ πορεία καθόλου εὐκόλη καὶ ἀνώδυνη. Ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες ἀγωνιστές, ποὺ πρόσφεραν ποτάμι τὸ αἷμα τους στὸν ἀγῶνα, δὲν ἔλειψαν οἱ ἔριδες, οἱ συμπλοκές, ἀκόμα καὶ οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοί. Εἶναι γνωστὸ τὸ περιστατικὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ὀδυσέα Ἀνδρούτσου ἀπὸ τὸν, ἐπίσης ἀγωνιστὴ, Γκούρα. "Ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ ἐρωτηματικὰ ποὺ ὑπάρχουν γιὰ τὴν προέλευση ποὺ εἶχε τὸ βόλι ποὺ ἔριξε νεκρὸ τὸν Καραϊσκάκη. "Ὅλα τὰ παραπάνω ὅμως ξεπεράσθηκαν στὴν συνείδηση τοῦ ἔθνους, ἔμειναν οἱ ἥρωϊσμοὶ τῶν τριῶν παλληκαριῶν - καὶ ὅλων τῶν παλληκαριῶν, τιμᾶμε τὴν προσφορά τους στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ λευτεριά, ἔστω καὶ μέσα ἀπὸ ἔριδες, ἔστω καὶ μέσα ἀπὸ ἐμφύλιες διαμάχες.

Ὁ ἀγῶνας τοῦ '21 «κατ' ἀρχὴν» πέτυχε. Δημιουργήθηκε ἀνεξάρτητο Ἑλληνικὸ Κράτος. [Ἄλλοι βέβαια στόχοι τῆς ἐπανάστασης, ὅπως ἡ λύση τοῦ ἀγροτικοῦ προβλήματος, ἡ μὴ ἐξάρτηση ἀπὸ ξένες δυνάμεις δὲν ἐπετεύχθηκαν. Χωρὶς νὰ τὸ παραβλέπουμε δὲν ἀναφερόμαστε σ' αὐτοὺς γιατί δὲν ἔχουν σχέση μὲ τοὺς στόχους αὐτοῦ τοῦ σημειώματος]. Τί θέση εἶχαν στὸ κράτος αὐτὸ οἱ ἥρωες ποὺ σήμερα τιμοῦμε; Εἶναι γνωστὸ τὸ ριζιμὸ τοῦ Κολοκοτρώνη στὴ φυλακὴ, ὁ παραμερισμὸς τοῦ Μακρυγιάννη, εἶναι γνωστὰ τὰ κυνηγητὰ τῶν ἀγωνιστῶν γιὰ ληστείες.

Κι αὐτὰ ὅμως ξεπεράσθηκαν στὴ συνείδηση τοῦ ἔθνους. Ὁ Κολοκοτρώνης σήμερα θεωρεῖται ὁ πρῶτος τῶν ἀγωνιστῶν, στίς ἐπέτειους τιμᾶμε τὴν προσφορά τῶν παλληκαριῶν στὸν ἀγῶνα καὶ δὲν θυμίσουμε φυσικὰ τὰ ὀθωνικὰ διατάγματα μὲ τὰ ὁποῖα κυνηγήθηκαν.

Τί μπορούμε λοιπὸν νὰ βγάλουμε ἀπ' ὅλα αὐτὰ; Τί διδάγματα βγαίνουν ἀπὸ τὴν πείρα ποὺ ἔχει τὸ ἔθνος ἀπὸ τὸν ἥρωικὸ ἐκεῖνο ξεσηκωμὸ;

Ἐκατὸν εἴκοσι χρόνια μετὰ ἡ χώρα μας βρέθηκε ξανά ὑποδουλωμένη σ' ἓναν ἄλλο κατακτητὴ, γερμανὸ τὴ φορὰ αὐτὴ. Καὶ τότε ὁ λαὸς σύσσωμος ξεσηκώθηκε, πολέμησε σ' ὅλη τὴν ἐλληνικὴ γῆ τὸ νέο κατακτητὴ, δημιούργησε τὸ ἔπος τῆς Ἑθνικῆς μας Ἀντίστασης.

Καὶ σ' ἐκεῖνο τὸν ἀγῶνα δὲν ἔλειψαν οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοί. Τὸ ἔπος τῆς Ἑθνικῆς Ἀντίστασης εἶχε γιὰ κατάληξή του ἓναν ἐμφύλιο πόλεμο, ποὺ ὀργανώθηκε ἀπὸ ξένες δυνάμεις, γιὰ τὴν προώθηση τῶν δικῶν τους ἀντιδραστικῶν σχεδίων καὶ τὰ σημάδια τοῦ ὁποῖου σηματοῦσαν ἀρνητικὰ ὡς σήμερα τὴν πορεία τῆς χώρας μας. Καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση πάλι ἤρωες τῆς ἀντίστασης κλείσθηκαν στὴ φυλακὴ, στήθηκαν στὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα, πάλι κυνηγήθηκαν μὲ βασιλικὰ διατάγματα σὰν ληστείες.

Ἀπὸ τὸ ἔπος τοῦ '21 κρατήσαμε τὶς θετικὲς πλευρές, τιμᾶμε τὶς προσφορὲς τῶν ἡρώων. Ἀπὸ τὸ ἔπος τῆς ἀντίστασης, θὰ συνεχίσουμε νὰ προβάλλουμε ἐπίσημα τὰ ὅσα μᾶς χωρίζουν μὲ ἀναφορὲς καὶ γιορτὲς μίσους, ποὺ ὑποθάλλουν τὸ λαϊκὸ διχασμὸ καὶ ὑπονομεῖουν τὴ δημοκρατία;

Ἄν ὡς τώρα τὸ ξεπέρασμα ὅλων αὐτῶν ἦταν στοιχεῖο καλύτερης πορείας, σήμερα εἶναι θέμα ζωῆς ἢ θανάτου. Τὸ κυπριακὸ, τὸ πρόβλημα τοῦ Αἰγαίου, ἡ ἐλληνοτουρικὴ κρίση, οἱ βομβιστές, οἱ φασιστικὲς ἐπιθέσεις δὲν ἀφήνουν περιθώρια παραπέρα συνέχειας. Καὶ καλοῦν γιὰ ἐνότητα. Ἐνότητα ὅλου τοῦ λαοῦ.

Τὸ ἔπος τοῦ '21 καὶ ὁ γιορτασμὸς του σήμερα διδάσκουν νὰ προβάλλουμε ὅλα ὅσα ἐνώνουν τὸ λαὸ καὶ τὸ ἔθνος στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ὑπαρξή του καὶ τὴν προκοπή του.

Ὁ φιλόσοφος Γεώργιος Σανταγιάννα εἶπε ὅτι ὅσοι δὲν μαθαίνουν ἀπὸ τὴν ἱστορία εἶναι καταδικασμένοι νὰ τὴν ἐπαναλάβουν.

Ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα μπορεῖ ν' ἀντέξει τὴν πολυτέλεια τῆς ἐπανάληψης μᾶς διαδικασίας ποὺ τόσο αἷμα τῶν παιδιῶν της τῆς στοίχισε;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΛΟΥΝΤΕΜΗΣ

ΓΥΡΙΖΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ

Λίγες μέρες πριν πεθάνει ο Μ. Λουντέμης έδωσε την τελευταία συνέντευξή του. Παραθέτουμε μερικά αποσπάσματα από αυτή:

... "Έζησα την προσφυγιά και τους πρόσφυγες, έζησα τη λαχτάρα τους και την δική μου. Και μ' όλο που εγώ επαναπατρίσθηκα, ή λαχτάρα τους παραμένει ακόμα και δική μου. 'Η πληγή είναι παλιά. Για άειφυγίες και όστρακισμούς μιλούσαν και οι πρόγονοί μας. Μά καμμιά άειφυγία δέν ήτανε πραγματική άειφυγία και ούτε ο δεκάχρονος όστρακισμός ήτανε ποτέ δεκάχρονος. 'Ο νόμος του Κλεισθένη ποτέ δέν εφαρμόστηκε άκέραιος, άφού τόν καταστρατήγησε ο ίδιος ο Κλεισθένης. 'Εκείνα τά μακρυσμένα χρόνια μόνο οι έθελοντές απόλυδες έμειναν απόλυδες. 'Η έξουσία ποτέ δέν εξάντλησε τά ύρια που τής έθετε ο νόμος. Πάντα μειοδοτούσε. Πάντα πίσω από κάθε σκληρότητα βρισκόταν ή λήθη. 'Ακόμη και τó μίσος σύμφυτο με τά πολιτικά πάθη, στόμωνα, άτωναύσε, ριχνόταν στη λησμονιά.

Και μόνο τώρα, στο μεσουράνημα του είκοστού αιώνα, μιá και μόνη χώρα, ή μόνη που δίδαζε ανθρωπισμό και μεγαλοφροσύνη, καλλιεργεί με τόσο πάθος τó μίσος. Και άποτελεί καταισχύνη για τή χώρα τής πραότητος και τής ψυχικής μεγαλοσύνης. 'Η Πολιτεία έφτασε στο σημείο να μισεί ακόμα και τούς νεκρούς. Χιλιάδες τάφοι πέσανε στη συνείδηση τών ανθρώπων που διαχειρίστηκαν τά κοινά, σ' όλες αυτές τις 8 δεκαετίες. Νεκροί κοιμούνται μεδιψασμένα χείλη κάτω από τó ξένο χώμα, ενώ χιλιάδες άλλοι έτοιμοθάνατοι έτοιμάζονται να πάρουν τó δρόμο τους με τó στήθος φουσκωμένο από πίκρα και παράπονα. Αυτό τó ταμπού, τó να μη συγχωρούν, τó να μην άκουνε, τó να μη κατανοούν, μεταφέρεται - χρόνια τώρα - από χαρτοφυλάκιο σε χαρτοφυλάκιο και από τόνα ύπουργικό χέρι στο άλλο, ύλοι παίζουν τó ρόλο του Πόντιου Πιλάτου. 'Υπουργοί παντοδύναμοι, με άναμφισβήτητη έλληνική συνείδηση, σαν από συνεννόηση, άντι να στήσουν τó αντί τους στα παράπονα που ήχουν έξω από τις πύλες τής πατρίδας, τó τείνουν προς τά ουρλιαχτά τών λύκων, στους άγγαρεμένους δημίους, που έχουν για έπάγγελμα τούς τó μίσος και σι-

τίζονται στην αύλή του βρυκολακισμένου φασισμού.

Χρόνια υποβάλλονται και ξαναυποβάλλονται οι κατάλογοι τών «αιτούντων επαναπατρισμόν». Και οίκατάλογοι άραιώνουν. Και τó παράπονο πυκνώνει μαζί με τήν βαρυκοίτα του κράτους «Θάρρους να άνατρεψουν τó καθεστώς!!!» ξεφωνίζουν οι άπάτριδες πατριδοκάπηλοι, ενώ πίσω τους μαντεύονται οι ξένοι ύποβολοίς. Και τó πανίσχυρο καθεστώς, που του άρέσει να είναι «έτοιμόρροπο» δίνει πίστη και κλειδομανταλώνει τις πόρτες και πολλαπλασιάζει τις φρουρές για να μη περάσει τά σύνορα κάποιος ρημαγμένος και γερασμένος «έχθρος», ενώ ο πραγματικός ο άδιανόητος έχθρος, βρίσκεται πάνοπλος μέσα στα σύνορα και κάνει σήματα στον άλλο πάνοπλο έχθρο που μας ζητά τή γή, τόν ουρανό και τή θάλασσά μας και του δίνει οδηγίες πώς να περάσει τήν νεκρόπορτα.

... 'Απεναντίας (οι πρόσφυγες) έχουν τις συντάξεις τους, τούς μισθούς τους, κοινωνική κατάρτιση, προστασία τής υγείας τών γηραιών και έξασφάλισμη τή ζωή και τήν κατοικία τους όσο ζούν και τήν αιώνια κατοικία τους σαν πεθάνουν.

... 'Αλλά δέν είμαι ούτε στενοκέφαλος, ούτε κριτος ή παρακράτος τής Δεξιάς. Γι αυτό σας λέω, **ιπερίφραστα**: "Έρχονται να πεθάνουν.. Βλέπετε **έχει και ο θάνατος** τις ιδιοτροπίες του. Προτιμάει να βλέπει τó άνθρωπο να χάνει τó φώς του εκεί που τó πρωτεύει. Να σκεπάζεται με τó χώμα που του έδωσε τó πρώτο γλυκό ψωμί και τόν άγέρα που του σφύριξε τó πρώτο νανούρισμα. Μά τó έδικητικό μας κράτος, **όλα** τά παθήματα τά θεωρεί έγκλήματα και όλες τις νοσταλγίες και τούς ψυχικούς σπαραγμούς «άνατρεπτικές προθέσεις» Ποιος θα μάθει λίγο Ούμανιστικό 'Αλφάβητο σ' αυτό τó άδυσώπητο, έπαιρόμενο **άκκιζό**μενο κράτος, που τά ξέρει όλα, όλα έκτός από τήν 'Ιστορία του; Αυτόι που αντιπροσωπεύουν είναι **ά**λάθητοι, αυτάρκεις, άσυμπόνηστοι, περήφανοι για τήν σκληρότητά τους και τήν άπониά τους. 'Επιδεικνύουν τήν άστοργία τους για άρετή και τήν άπάθειά του για χρυσό μετάλλιο.

— Πιστεύετε πως κάποτε θα μαλακώσει: αυτή ή άκαμψία του κράτους;

Συνέχεια στη σελίδα 7

ΦΑΠ ΟΥΣΙΕΣ

*1 του Μάρτη 1910.

Τετρακόσιοι αγρότες του χωριού 'Ορφανά της Θεσσαλίας σταματούν το τραίνο της γραμμής, απειλώντας να ξηλώσουν τις σιδηροτροχιές, διαδηλώνοντας έτσι το αίτημα για απαλλοτρίωση.

Στά χωριά Τσαχμάτ, Κόντου και Κρύα Βρύση Φαρσάλων οι κολλήγιοι βάζουν φωτιά στις άχυραποθήκες τωντσιφλικιάδων.

*3 του Μάρτη 1910.

'Εφημερίδα «ΑΘΗΝΑΙ»: «'Η ἐν Θεσσαλίᾳ ἐξέγερσις, ἡ παράλογος ἀλλὰ καὶ ὄντως ἀντιπατριωτικὴ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ πολιτειακοῦ ἡμῶν βίου, πρέπει νὰ περισταλῆ πάσῃ θυσίᾳ».

* 6 του Μάρτη 1910.

'Εχει αποφασιστῆ παναγροτικὴ συγκέντρωση τοῦ λαρισινοῦ κάμπου στὴ Λάρισα. Ἀπὸ τὰ γύρω χωριά καταφθάνουν κιάλας ἀγρότες κρατώντας μαῦρες καὶ κόκινες σημαῖες, διεκδικώντας τὴν ἀπαλλοτρίωση τῶντσιφλικιάδων.

Στὸ χωριὸ Κιλελέρ (Κυψέλη) συναντιῶνται ὁμάδες ἀγροτῶν ἀπὸ γύρω χωριά γιὰ νὰ προχωρήσουν συγκεντρωμένες στὴν συγκέντρωση τῆς Λάρισας. Φτάνει στὸ σταθμὸ ἡ ἀμαξοστοιχία Βόλου - Δράμας γεμάτη στρατὸ γιὰ τὴ συγκέντρωση. Ἀνεβαίνοντας, οἱ ἀγρότες ἀρνοῦνται νὰ πληρώσουν εἰσητήριο. Τούςκατεβάζουν. Ἀντιδροῦν οἱ ἀγρότες φωνάζοντας τὰ συνθήματα γιὰ ἀπαλλοτρίωση, πετώντας πέτρες ἢ σκαρφαλώνοντας πάνω στὰ βαγόνια.

'Ο διευθυντῆς τῶν θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων (Πολίτης) πείθει τὸν ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικὸ νὰ πυροβολήσουν οἱ στρατιῶτες του τοὺς ἄοπλους χωρικούς. Δυὸ ἀπ' αὐτούς ('Αθ. Νταφοῦλης καὶ 'Αθ. Μπόκας) ξαπλώνονται νεκροί, τὸ τραῖνο προχωρεῖ.

Στὸ παρακάτω σταθμὸ Τσουλάρ, οἱ ἐκεῖ μαζεμένοι ἀγρότες πετροβολοῦν τὸ τραῖνο, προσπαθοῦν νὰ τὸ σταματήσουν. Οἱ τσολιάδες τοῦ τραίνου ξαναπυροβολοῦν. Ἄλλοι δυὸ νεκροί (Στέφ. Ἀκριβούσης καὶ Μπατάλας).

Στὴ Λάρισα μόλις γίνεται γνωστὴ ἡ εἶδηση τοῦ σκοτωμοῦ τῶν ἀγροτῶν, προσπαθοῦν νὰ διαλύσουν τὴ

συγκέντρωση, οἱ ἀγρότες-διαδηλωτῆς μένουν σταθεροὶ στὶς θέσεις καὶ τὰ συνθήματά τους. Καὶ πάλι τὰ τουφέκια τοῦ ἵππικοῦ πληγώνουν καμμιά δεκαριά χωρικούς. Οἱ χωρικοὶ δὲν πτοοῦνται. Τέλος ὁ νομάρχης, ὁ φρούραρχος καὶ ὁ ἀστυνόμος διατάζουν τὴν παύση τῶν πυροβολισμῶν. Ἐπακολουθοῦν διάφορες ὁμιλίες καὶ τέλος ἐγκρίνεται ψήφισμα ποὺ στέλνεται στὴν Βουλὴ καὶ τὴν Κυβέρνηση.

* 8 του Μάρτη 1910.

'Η κυβέρνηση Στεφ. Δραγούμη διατάζει τὴν φυλάκιση τῶν «πρωταιτίων» καὶ διορίζει ἐπιτροπὴ «γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ἀγροτικὸ πρόβλημα». Ἀποτέλεσμα εἶναι ἑκατοντάδες ἀγρότες ἀπ' ὅλη τὴ Θεσσαλία νὰ κλειστοῦν γιὰ μῆνες στὶς φυλακὲς Λαμίας καὶ Χαλκίδας.

* Τὸ ταῖνο μὲ τὰ παχιά μουστάκια τοῦ καπνοῦ μεγαλόπρεπο ὅσο οἱ δυνατοὶ μαῦρο ὅσο τὸ δίκιο τῶντσιφλικιάδων προχωρεῖ ἀργά, προχωρεῖ σταθερά, ἀνεβαίνοντας ἓνα γυαλιστερὸ ἡμίψηλο καπέλο, κατεβαίνοντας ἐβένινα μπαστούνια μὲ ἀσημένιες χερολαβές, ἐνοχλώντας κάποτε τὴν περιοχὴ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῆς γραφειοκρατίας, Κιλελέρ, ἔτσι μπόρεσα νὰ σὲ κοιτάξω σήμερα, πίσω ἀπ' τὶς φωτιές που καῖνε τὰ λάβαρα τοῦ ἀγῶνα, μέσα ἀπὸ τὰ καυσαέρια τῶν Θεσσαλικῶν δρόμων καὶ τοὺς φάλτσους ἤχους τῆς μπάντας μπροστὰ στὸ μνημεῖο σου.
*Βρισκόμαστε στὰ 1976-1977.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Πατριῶτες

Τὴν περασμένη βδομάδα (Σ.Γ. ἀρχές Μαΐου 1976) ξεκινήσαμε ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς γῆς μας ἀπὸ τὸν Ἄγγλο δυνάστη, τὸν ΜΠΑΙΚΕΡ. Αὐτὸν ποὺ χρόνια καταπατεῖ τὴ γῆ τὴ δική μας τὴ δική σας. Τὴ γῆ ποὺ 550 χρόνια εἶναι σκλαβωμένη.

Πατριώτη

Μὴν ξεχνᾶς ὅτι αὐτὴ ἡ γῆ εἶναι δική μας ἀλλὰ μᾶς τὴν ἐκλεψαν.

Μὴν ξεχνᾶς ὅτι ὁ Ἄγγλος δυνάστης ἔδιωξε τὰ παιδιὰ μας στὶς ἄκρες τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἀνάγκασε νὰ τρῶνε τὸ πικρὸ ψωμὶ τῆς ξενιτειᾶς γιὰ νὰ μπορεῖ ἀνενόηλητα νὰ ἀρπάξῃ τὴ γῆ τους.

Συνέχεια στὴ σελίδα 7

ΝΑ ΑΝΑΚΛΗΘΕΙ ΚΑΙ Ν' ΑΝΑΜΟΡΦΩΘΕΙ ΡΙΖΙΚΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ Τ.Ε.Ε (ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

Τοῦ σπουδαστῆ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΥΤΕΛΑ

Καί πάλι στό προσκῆνιο τὸ περιβόητο Σχέδιο /Νόμου γιὰ τὴν «ὀργάνωση καὶ διοίκηση τῆς Τ.Ε.Ε.».

Ἡ κυβέρνηση τὸ ξαναφέρει, ἀφοῦ ἀναγκάστηκε νὰ τὸ ἀποσύρει ἀπὸ τὴν βουλή, κάτω ἀπὸ τὴν παλαιαίκτη πίεση τὸ καλοκαίρι.

● Τί περιέχει, καὶ ποιὸς ἐξυπηρετεῖ τὸ νομοσχέδιο.

Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ καταπιάνεται μὲ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν ὄχι μόνον τῇ διοίκηση καὶ ὀργάνωση, ὅπως ἐπιγράφονται, ἀλλὰ τὴν δομὴ τῆς τεχνικῆς Παιδείας, τὴ μὀρφωση καὶ τὸ ἐπαγγελματικὸ μέλλον τῶν σπουδαστῶν, ἓνα τομέα πολὺ σοβαρὸ γιὰ τὴν οἰκονομία τῆς χώρας μας, ὅπως εἶναι ἡ τεχνικοεπαγγελματικὴ παιδεία.

Ἡ κυβέρνηση προώθησε τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ χωρὶς νὰ λάβει τὴν γνώμη ἀπὸ τοὺς ἕμμεσα ἐνδιαφερόμενους, τοὺς σπουδαστῆς — καθηγητῆς — τεχνικοὺς — καὶ ἐργαζόμενους. Δὲν ἔρχεται νὰ λύσει κανένα ἀπὸ τὰ τεράστια προβλήματα τῆς Τεχνικῆς - ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσης στὴ χώρα, ἀλλὰ ἀντίθετα προσπαθεῖ νὰ τὴν προσαρμόσει στὰ συμφέροντα τῶν μονοπωλίων.

Μὲ τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ καὶ τὴν μείωση τῶν εἰσαγομένων στὰ ΑΕΙ, ἐπιχειρεῖται ἀναγκαστικὰ μαζικὴ στροφὴ τῶν νέων στὴν τεχνικὴ - ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση. Ἡ στροφὴ αὐτὴ γίνεται ὄχι μὲ βάση τὰ κίνητρα μιᾶς σωστῆς μὀρφωσης καὶ ἐνὸς σίγουρου ἐπαγγέλματος ἀλλὰ μὲ ἀποκλεισμὸ γιὰ ἀνώφετη μὀρφωση.

Ἀκόμη μὲ τὴν καινούργια δομὴ τῆς παιδείας ποὺ προωθεῖ τὸ νομοσχέδιο [τεχνικὰ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα (μονοετοῦς ἢ διετοῦς φοίτησης), τεχνικὰ λύκεια, γενικὰ λύκεια (τριετοῦς φοίτησης), ΚΑΤΕ στὴν Τ.Ε.Ε. ἀπὸ τὴ μία καὶ λύκεια, γενικὴ ἐκπαίδευση καὶ Α.Ε.Ι. ἀπὸ τὴν ἄλλη], ἀποκλείονται οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὴν Μέση Γενικὴ Ἐκπαίδευση (καὶ κατὰ συνέπεια ἀπὸ τὰ ΑΕΙ) γύρω στὰ 85% τῶν μαθητῶν ποὺ κατὰ βάση προέρχονται ἀπὸ τὰ λαϊκὰ στρώματα καὶ ποὺ σπρῶχνονται πρὸς τὶς τεχνικὲς σχολὲς καὶ μέσα ἀπὸ κεῖ στὴν παραγωγή σὰν φτηνὴ ἐργατικὴ δύναμη, μὲ λίγα ἐφόδια καὶ χωρὶς κατοχυρωμένα δικαιώματα πρὸς ὄφελος τῶν ἐγγώριων καὶ ξένων μεγαλοβιομηχάνων. Παράλληλα ἓνα προνομιούχο μόνον τμήμα τῆς νεο-

λαίας προωθεῖται στὴν μέση ἐκπαίδευση καὶ στὰ ΑΕΙ.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τὸ νομοσχέδιο δὲν λύνει μιὰ σειρά ἀπὸ προβλήματα.

— Δὲν ὀρίζει τὸ περιεχόμενον σπουδῶν τῆς κάθε βαθμίδας, ἔτσι ποὺ κάθε φορὰ νὰ διαμορφώνεται σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες τῶν μονοπωλίων (πλήρη ἐξάρτηση τῶν ΚΑΤΕ ἀπὸ τὴ διεθνῆ τράπεζα μὲ τὸν ΝΙ509).

— Δὲν ἐξασφαλίζεται ικανοποιητικὴ ὑπαρξὴ βιβλίων, ἐργαστηρίων καθὼς καὶ κατὰλληλου καὶ ἐπαρκοῦς διδαχτικοῦ προσωπικοῦ.

— Δὲν δημιουργοῦνται ἀντίστοιχες θέσεις στὴν παραγωγή καὶ στὶς ὑπηρεσίες ὥστε νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόληση τῶν ἀποφοίτων. μὲ ἀποτέλεσμα ἡ αὔξηση τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ἐτεροαπασχόλησης.

— Ἀφήνει ἄθιχτο τὸν ἀννεκπαιδευτικὸ καὶ ἀντιλαϊκὸ θεσμὸ τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαίδευσης.

— Δὲν κατοχυρώνει τὴν ἰσοτιμία ἀνάμεσα στὴ μέση τεχνικὴ καὶ στὴ μέση γενικὴ ἐκπαίδευση.

— Δὲν ἐξασφαλίζεται ἡ δυνατότητα νὰ συνεχίσουν ὅσοι θέλουν καὶ μποροῦν στὶς ἀνώτερες βαθμίδες ἐκπαίδευσης. Ἰδιαιτέρως ὅσοι σήμερον σπουδάζουν στὶς κατώτερες τεχνικὲς σχολὲς δὲν μποροῦν μὲ κανένα τρόπο νὰ ἐγγραφοῦν σὲ σχολὲς ἀνώτερης βαθμίδας (αὐτὸ ἰσχύει μὲχρι τὸ 1979, ὅποτε σταματοῦν νὰ ἐγγράφουν στὶς κατώτερες σχολὲς).

— Δὲν ὑπάρχει κανένα μέτρο ποὺ νὰ διευκολύνει τοὺς ἐργαζόμενους σπουδαστῆς.

— Δὲν κατοχυρώνει τὰ συνδικαλιστικὰ δικαιώματα τῶν σπουδαστῶν.

Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι τὸ νομοσχέδιο δὲν παίρνει ὑπ' ὄψη του τὸ τί χρειάζεται ἡ ἐλληνικὴ οἰκονομία, ἀλλὰ στὰ πλαίσια τῆς ἔνταξης τῆς Ἑλλάδας στὴν ΕΟΚ, ποὺ θὰ συνοδεύεται μὲ τὴν ἐγκατάσταση στὴ χώρα μας βιομηχανιῶν ποὺ θὰ ἀπαιτοῦν φτηνὰ ἐργατικὰ χέρια, στρέφει ἀναγκαστικὰ τοὺς νέους στὴν Τ.Ε.Ε ἔτσι ὥστε νὰ μὴ βγαίνουν εἰδικευμένοι τεχνικοί, ἀλλὰ μισοεἰδικευμένοι ἐργάτες.

Ἀπὸ τὴ μεριά τους οἱ σπουδαστῆς ἔχουν νὰ προτείνουν:

— Νὰ ἐξασφαλισθοῦν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν

παροχή μιᾶς ολοκληρωμένης τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσης ἰσότιμης πραγματικά μὲ τις ἄλλες κατηγορίες τῆς ἐκπαίδευσης.

— Νὰ ἐξασφαλισθεῖ τὸ δικαίωμα τῶν σπουδαστῶν νὰ συνεχίζουσι τὶς σπουδές τους καὶ μέχρι τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα (Α.Ε.Ι.).

— Νὰ κατοχυρωθοῦν τὰ ἐπαγγελματικὰ δικαιώματα τῶν σπουδαστῶν.

— Νὰ παρθοῦν μὲ τὸ νομοσχέδιο μέτρα γιὰ τὴν διευκόλυνση τῶν ἐργαζομένων σπουδαστῶν.

— Κατοχύρωση τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν δικαιωμάτων τῶν σπουδαστῶν.

Σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀντικειμενικοῦ καὶ ἀντιλαϊκοῦ νομοσχεδίου γιὰ τὴν Τ.Ε.Ε. ἦταν ἡ ἀύξηση τῶν κινήτοποιήσεων ἀπὸ τοὺς σπουδαστῆς γιὰ τὴν ἀνάκληση καὶ ἀναμόρφωσή του.

Οἱ συγκεντρώσεις τῆς ΕΣΕΕ σ' ὅλες ἀνεξάρτητα τὶς ἀνώτερες σχολές ἔδειξαν μὲ τὴν μαζικότητα καὶ τὴν ἀγωνιστικότητά τους τὴν διάθεση τῶν σπουδαστῶν νὰ παλαίψουσι γιὰ τὴν κατοχύρωση τῶν δικαιωμάτων τους στὴν μόρφωση καὶ τὴν δουλειά.

Στὸν ἀγῶνα τῶν σπουδαστῶν συμπαραστέκονται καὶ οἱ γονεῖς - ἐκπαιδευτικοὶ καὶ τεχνικοί.

● Κινήτοποιήσεις καὶ ἀποτελέσματα στὴν Τεχνικὴ Σχολὴ στὶς Σέρρες.

Μὲ τὸ ἀνοιγμα σχεδὸν τῆς σχολῆς, μπῆκε καὶ τὸ θέμα γιὰ τὸ Νομοσχέδιο ποὺ ἤθελε νὰ ξαναβάλλει ἡ κυβέρνησις στὴ βουλή.

Λόγω τῆς σπουδαιότητάς του, οἱ συζητήσεις ἀνάμεσα στοὺς σπουδαστῆς ἦταν συνεχεῖς. Ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ συνεδριάσει τὸ συμβούλιο τῶν Μ.Κ. καὶ νὰ αποφασίσει νὰ καλέσουν ἐκπρόσωπο τῆς ΕΣΕΕ γιὰ νὰ ἀναλύσει τὸ νομοσχέδιο.

Ἡ διεύθυνση τῆς Τ.Σ. στὴν ἀρχὴ ἀντέδρασε, ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν σπουδαστῶν δέχτηκε νὰ ἔρθει ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ΕΣΕΕ.

Τὸ νομοσχέδιο ἀναλύθηκε πρῶτα στοὺς προέδρους ὅλων τῶν τμημάτων καὶ κατόπιν ἀπὸ αὐτοὺς στοὺς σπουδαστῆς.

Οἱ σπουδαστῆς ἀφοῦ κατάλαβαν τὴν ἀντιλαϊκότητα τοῦ ΝΣ, πραγματοποιήσαν 48ωρη ἀποχή, μὲ σκοπὸ τὴν ἀνάκληση καὶ ἀναμόρφωσή του.

Ἡ ἀποχὴ ἦταν καθολικὴ καὶ σημείωσε ἐπιτυχία.

Ἄξιο νὰ ἀναφερθεῖ εἶναι καὶ τὸ ζεκίνημα ἴδρυσης σπουδαστικοῦ συλλόγου σὰν ἀποτέλεσμα τῶν κινήτοποιήσεων γιὰ τὸ ΝΣ γιὰ τὴν Τ.Ε.Ε.

Σκοπὸς τοῦ συλλόγου εἶναι νὰ συσπειρώσει ὅλους τοὺς σπουδαστῆς τῶν Τ.Σ. καὶ τοῦ ΟΑΕΔ, γιὰ νὰ πιᾶσουν καὶ νὰ προωθήσουν τὴν λύση τῶν προβλημάτων ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦν. Ἀκόμη νὰ ἀναπτύξει τὴν ἐκπολιτιστικὴ κίνησι μὲσα στὶς σχολές καὶ στὴν πόλη.

ΛΟΥΝΤΕΜΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ σελίδα 4)

— Ὅχι. Καὶ ἔχω βέβαιους λόγους νὰ τὸ πιστεύω. Ὅταν ἓνα μῖσος κρατᾷ 30 χρόνια, σημαίνει πὼς τὸ θυμικὸ μπῆκε πιά στὸ χῶρο τῆς ἀνοσιᾶς. Πιστεύω πὼς μιὰ μέρα θὰ θεραπευθεῖ ἀκόμη κι ὁ καρκίνος. Τὸ μῖσος, ὅμως, ἑναμῖσος θωρακισμένο ἀπ' τὴ Νομοθεσία θὰ μείνει πάντα ἀνιάτο. Καὶ ἀνθρωπιστῆς ὑπουργοὶ ἀν παραλάβουν τὸ χαρτοφυλάκιο, ὁ μηχανισμὸς θὰ μείνει ἀμετακίνητος. Ἄς τὸν ἀποτελοῦν ἀνθρωποὶ σάρκινοι. Τὰ γρανάζια εἶναι μεταλλικὰ ἀτσάλεια.

... Τὴ λύση θὰ τὴ δώσουν μόνοι τους οἱ πρόσφυγες πεθεροῦντας! Νὰ μιὰ ἄλλη Πύρρεια νίκη τοῦ κράτους. Θὰ μοῦ πεῖτε γιατί μιλῶ τόσο μελαγχολικὰ ἀφοῦ ἐπαναπατρίστηκα; Μὰ αὐτὸ ἦτανε τὸ πρόβλημα; Ὁ δικός μου ἐπαναπατρισμὸς; Τί νὰ τὸν κάνω... Πῆρα τὶς πληγές μαζί μου. Μὰ ὁ ὕπνος μου, ἡ γαλήνη μου, ἔμειναν ἐκεῖ, ζοῦν στὴ προσφυγιά. Ντρέπομαι γιὰ τὴν εὐνοια ποὺ μοῦ παραχωρήθηκε.

Μὰ εἶχα σύμμαχό μου τὸν Τύπο. Ἐνῶ οἱ ἀπλοῖ, οἱ ἄσημοι, ἀσφυκτιοῦν μόνοι κι ἀβοήθητοι, χωρὶς καμμιά ἐλπίδα...

ΠΑΡΟΥΣΙΕΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 5)

Μὴν ξεχνᾷς ὅτι καταπάτησε χιλιάδες στρέμματα στὸ Προκόπι, στὸ Δράζι, στὸ Τρούπι, στὴ Φαράκλα, στὶς Μαρκάτες καὶ ἄλλου καὶ πέραξε στὸ δρόμο πτωχούς ἀνθρώπους.

Μὴν ξεχνᾷς ὅτι αὐτὴ ἡ γῆ δὲν εἶναι δική τους. Τὴν ἀγόρασαν ἀπὸ τὸν Τοῦρκο πασᾶ Ἀχμέτ Ἀγά ποὺ τὴν εἶχε κλέψει ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, γι' αὐτὸ καὶ στὴν πραγματικότητα εἶναι κλεπταποδόχοι.

Μὴν ξεχνᾷς ὅτι στὰ τελευτάια ἑφτά μαῦρα χρόνια, ἐνῶ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας στέλνονταν στὴν Γυάρο, τὰ σάπιζαν στὸ ξύλο, τὰ σκότωναν, ὁ σημερινὸς νάστης ὁ Φράνσις Νόέλ Μπαϊκερ ὕψωνε τὴ φωνή του γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ στὴν Ἀγγλία τὴν συμμορία τῶν κατατόρων... (προκήρυξη ἀπὸ τὴ ἐπιτροπὴ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπαλλοτρίωση τῶν τσιφυλικῶν τοῦ Φ.Ν. Μπαϊκερ στὴν Εὐβοία).

* Κινήτοποιήσεις γιὰ ἀπαλλοτρίωση στὸ Μεταλικό, Ποντοκράκλεια τοῦ Κιλκίς, Θεσσαλία, Πελοπόννησο. * 6 τοῦ Μάρτη 1977

Μὲ μεγάλη ἐπισημότητα πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν παρουσία τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους ἀγροτῶν ἡ τελετὴ στὸ μνημεῖο στὸ χωριὸ Κιλελέρ τῆς Θεσσαλίας, σὲ μνήμη τῶν πεσόντων στὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου (Ὁ τύπος, τὰ ραδιοτηλεοπτικὰ μέσα).

* Τί εἶχες Γιάννη, τί εἶχα πάντα!

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ - ΛΥΚΕΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

Με άφορμή ένα στόχο τής Ε.Φ.Σ.Ν.Σ., που είναι ή μελέτη και προβολή τών προβλημάτων που άπασχολούν τόν Νομό μας, θά άρχίσουμε άπ' αυτό τò τεύχος νά παρουσιάζουμε τήν κατάσταση και τά προβλήματα κάθε γυμνάσιου-λύκειου τού Νομού.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Τò γυμνάσιο-λύκειο τής 'Ηράκλειας είναι ένα άπό τά μεγαλύτερα τού νομού μας, έχει όμως τα μεγαλύτερα προβλήματα.

Τò γυμνάσιο έχει 375 μαθητές και τò λύκειο 250. Οί περισσότεροι μαθητές προέρχονται άπό τά γύρω χωριά που έχουν τò μόνιμο πρόβλημα νά πηγαινοέρχονται με τήν σχεδόν άνύπαρκτη συγκοινωνία. που ιδιαίτερα τò πρόβλημα αυτό είναι πολύ όξυμένο στην περιοχή αυτή.

'Αποτέλεσμα αυτής τής κατάστασης είναι νά χάνουν πολλές ώρες περιμένοντας τò λεωφορείο αλλά και νά πληρώνουν πολλά χρήματα για εισιτήρια.

Τά φροντιστήρια είναι ένα άλλο ζήτημα. 'Εξ αίτίας τών έλλειπών γνώσεων που παίρνουν άπ' τά γυμνάσια αναγκάζονται νά πηγαινοέρχονται στις Σέρρες για νά καλύπτουν όσο τò δυνατό τις έλλείψεις που έχουν, νά ελπίζουν νά είναι άπό τούς λίγους τυχερούς που θά μπούν στα Α.Ε.Ι.

Τά ειδικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οί μαθητές είναι τά έξής:

— Πέρασαν ήδη πέντε μήνες άπό τήν έναρξη τής σχολικής χρονιάς και ακόμα δέν δόθηκαν βιβλία για μερικά μαθήματα: Παράδειγμα, ή Α' λυκείου, κλασσικό, διδάσκεται μαθηματικά χωρίς νά έχει βιβλία.

— Τò πρόγραμμα μέχρι τή μέση τού Γενάρη δίνονταν μιá μέρα πιό πριν.

— Τά καλοριφέρ του λειτουργούν σπάνια, και όπως είπαν οί μαθητές «μόνον όταν έχει ζέστη».

— Οί καθηγητές με ένοτλή τού Λυκειάρχη έχουν σχεδόν πάντα σβησμένα τά φώτα. "Όταν οί μαθητές διαμαρτυρήθηκαν τούς είπε «πρέπει νά κάνουμε οικονομία στο κράτος» "Έτσι οί μαθητές αναγκάζονται νά γράφουν και νά διαβάζουν σέ κρύο και σέ σκοτάδι με κίνδυνο τής υγείας τους έπειδή ό Λυκειάρχης τους άκολουθεί πιστά «τò έτος λιτότητας» τής κυβέρνησης.

Τά προβλήματα αυτά οί μαθητές τά ήξεραν άπό παλιά και προσπάθησαν νά προωθήσουν τήν λύση τους μέσα άπό τις μαθητικές κοινότητες.

Σταμάτησαν όμως μπροστά στην έμμονή τού Λυκειάρχη νά μήν δέχεται συζήτηση με τούς μαθητές. Μερικά γεγονότα που θά αναφερθούν παρακάτω δείχνουν τήν άυταρχικότητα τής Λυκειάρχη.

Στις 22-1-77 οί μαθητικές κοινότητες πήγαν στον Λυκειάρχη για νά ζητήσουν τήν μη μείωση τής διαγοργής μαθητò τής Γ' Λυκείου έξ αίτίας τής άποβολής του. 'Αντι για συζήτηση ή άπάντηση ήταν «συζήτηση με τούς μαθητές δέν δέχομαι, νά φύγετε άμέσως». 'Αποτέλεσμα τής συμπεριφοράς αυτής ήταν νά φύγουν οί μαθητές άπό τά μαθήματά τους. Τήν επόμενη μέρα ό Λυκειάρχης χαρακτήρισε τούς μαθητές «κομμουνιστές» γιατί θέλησαν νά βοηθήσουν τόν συμμαθητή τους και νά συζητήσουν μαζί του.

Παρόμοια ήταν παλιότερα ή στάση του στην εκδήλωση που διοργάνωσαν οί μαθητές για τήν επέτειο τού Πολυτεχνείου. Δέν δέχτηκε, χωρίς νά δικαιολογήσει τήν άρνησή του, νά άκουστούν τραγούδια άπό τò «Καπνισμένο Τσουκάλι» και ποιήματα άπό τή συλλογή «Χελιδόνια τού Νοέμβρη» υποχρέωσε δέ τούς μαθητές νά πούν ποιήματα άπό τò κυβερνητικό περιοδικò «'Ελεύθερη γενιά». 'Η στάση του αυτή δέν περιορίζεται μόνο στους μαθητές, παρόμοια είναι και στους καθηγητές του. Πριν τρεις μήνες έβρισε καθηγήτρια υπεύθυνη ενός τμήματος, μπροστά στους μαθητές γιατί δέν συμφωνούσε μαζί του σέ ένα πρόβλημα που άπασχολούσε τò τμήμα.

Πρόσφατη είναι και ή μυστηριώδικη εξαφάνιση τής έπιστολής που έστειλε στις Μ.Κ ή "Ένωσή Φοιτητών Σπουδαστών Νομού Σερρών, ή όποία άφορούσε τήν εκδήλωση που έγινε στις 30-1-77 με θέμα τις «μαθητικές κοινότητες».

"Όλα αυτά τά καθόλου τυχαία γεγονότα δείχνουν τήν άδιαφορία τής κυβέρνησης για τά προβλήματα τής μέσης εκπαίδευσης και γενικότερα τής παιδείας μας.

Δείχνουν άκόμη τήν τακτική τής κυβέρνησης νά τοποθετεί σέ σημαντικές θέσεις μη κατάλληλα αλλά τής άπολύτου έμπιστοσύνης της άτομα.

Για **ὅλα ἐπὶ, χρειάζεται** στενή συνεργασία καὶ συνεχῆ **ἐργασία τῶν μαθητῶν** με τοὺς καθηγητῆς καὶ γονεῖς **με σκοπὸ τὴν λύση τῶν προβλημάτων** ποὺ τοὺς **ἀπασχολοῦν**.

T. H.

Λ' ΛΥΚΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Στις 20 Φλεβάρη, στὸ Λ' Λύκειο Θηλέων τῆς πόλης μας, ἔγινε ἐκρηξή στὸ ἐργαστήριο τῆς Χημείας με ἀποτέλεσμα νὰ τραυματισθοῦν 14 μαθήτριες, ἢ μία στὸ μάτι καὶ ὁ καθηγητῆς.

Μὲ εἰδικὸ νόμο τὸ κράτος κατεδάφισε κτίρια τὰ ὅποια κρήθηκαν ἀκατάλληλα ἀπὸ τὴν ἀρμόδια ὑπηρεσία, πολὺ σωστά γιατί ἦταν ἐπικίνδυνα. Μὲ εἰδικὸ νόμο ἀπαγορεύεται νὰ λειτουργήσουν ὀρισμένα καταστήματα ἐὰν δὲν ἐκπληρώνουν τοὺς ὅρους ὑγιεινῆς καὶ ἀσφάλειας. Για τὸ ἐργαστήριο, ἂν ὄχι γιὰ ὅλο τὸ κτίριο, δὲν ὑπῆρχε κανένας νόμος, καμιά ἀρμόδια ὑπηρεσία γιὰ νὰ τὸ βγάλει ἀκατάλληλο;

Τί ἐβλεπε ὁ ἐπιθεωρητῆς ὅταν πήγαινε στὸ γυμνάσιο; Δὲν ἤξερε ὅτι ὑπάρχει ἐργαστήριο; Κι' ἂν ἤξερε, τὸ κοίταξε ποτὲ ἢ μονάχα ἔλεγε τὸν καθηγητῆ ἐὰν κάνει πειράματα σύμφωνα με τὴ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου;

Τί γίνεται τὸ θέμα τῶν σχολικῶν κτιρίων;

Γιατὶ εἶναι παράλογο νὰ ἔχουν προτεραιότητα κολυμβητήρια ἀξίας 23 ἑκατομμυρίων, ὅταν μέσα στὰ σχολικὰ κτίρια κινδυνεύει σωματικὴ ἀκεραιότητα μαθητῶν καὶ καθηγητῶν.

Τελικὰ θὰ ἀναλάβουν τίς εὐθύνες οἱ πραγματικοὶ ὑπεύθυνοι ἢ θὰ φορτωθοῦν στὸν καθηγητῆ ποὺ φυσικὰ δὲν φταίει;

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΙΓΡΙΤΑΣ

Ἡ βάση γιὰ τὴν λειτουργία τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων εἶναι ἡ συνεργασία μαθητῶν καὶ καθηγητῶν. Ὅσο πιὸ θετικὴ καὶ δημοκρατικὴ εἶναι αὐτὴ ἡ συνεργασία τόσο πιὸ πολλὰ θὰ προσφέρει στοὺς μαθητῆς καὶ ἐὰν τὸ γυμνάσιο βρίσκεται σὲ ἐπαρχιακὴ πόλη ὅπου λείπουν οἱ πολιτιστικοὶ φορεῖς ἢ προσφορὰ τους γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερη διότι μποροῦν νὰ συμβάλλουν γιὰ νὰ ἀνεβεῖ τὸ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τῶν κατοίκων καὶ νὰ ἀποτελέσουν τὴν πολιτιστικὴ πηγὴ τοῦ τόπου.

Στὸ γυμνάσιο τῆς Νιγρίτας, κάθε ἄλλο παρὰ θετικὲς ἐνδείξεις ὑπάρχουν, γιὰ νὰ φτάσει ἡ μαθητικὴ κοινότητα νὰ λειτουργήσῃ σ' αὐτὸ τὸν βαθμὸ, ὅταν οἱ καθηγητῆς δὲν ἔχουν διάθεση νὰ ἐξηγήσουν στοὺς μαθητῆς γιατί δὲν πρέπει νὰ πᾶνε ἐκδρομὴ τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη μέρα, ἀφοῦ ἀπάντησαν με ἀπειλές, τιμώρησαν τὰ προεδρεῖα με μία μέρα ἀποβολὴ καὶ ἕναν πρόεδρο εἰδικὰ με 4 μέρες γιὰ «λόγους φρονημάτων».

Τελικὰ ἡ κατάσταση αὐτὴ ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ ὑπάρχει μιὰ συνεχῆς ἀντιδικία μεταξὺ μαθητῶν καὶ καθηγητῶν με ἀποτέλεσμα νὰ μὴν ἀπασχολεῖ τὸ συμβούλιο τῶν καθηγητῶν ὅτι ὑπάρχει μιὰ αἴθουσα ποὺ ἔμεινε ὅλο τὸν χειμῶνα χωρὶς θέρμανση, ὅτι λείπει ἡ καθαριότητα, ὅτι ὁ ἐπιστάτης καὶ διαχειριστῆς τοῦ κυλικείου πουλάει ἀκριβὰ.

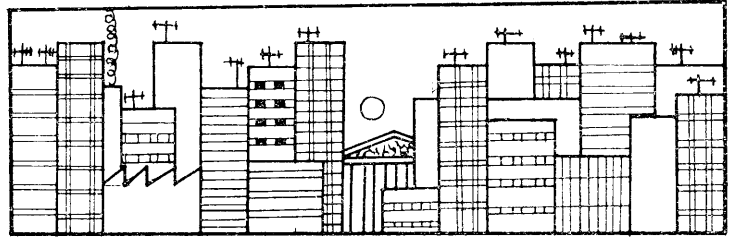
Νομίζουμε ὅτι αὐτὴ ἡ καχυποψία καὶ ἡ γενικὰ ἀρνητικὴ στάση τῶν καθηγητῶν πρέπει νὰ σταματήσει καὶ μαζί με τοὺς μαθητῆς, γονεῖς καὶ ὄλους τοὺς ὑπεύθυνους τῆς Νιγρίτας νὰ προσπαθήσουν νὰ λύσουν τὰ προβλήματα τοῦ γυμνασίου καὶ νὰ κάνουν τίς μαθητικὲς κοινότητες πολιτιστικούς φορεῖς ποὺ τόσο ἀνάγκη ἔχει ὁ τόπος τους.

Σαμαρτζίδης Σάκης

«ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ»

Στις 4 Φλεβάρη ἔγιναν οἱ Φοιτητικὲς ἐκλογές σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῶν νέων δημοκρατικῶν Δ.Σ. τῶν φοιτητικῶν συλλόγων. Ἡ μαζικότητα τῶν ἐκλογῶν ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀπ' ὅλες των ἄλλων ἐτῶν. Ψήφισαν περίπου 48.000 φοιτητῆς. Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν ἐκλογῶν ἦταν ἡ μείωση τῆς κυβερνητικῆς παράταξης στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο Δ.Α.Π.-Ν.Δ.Φ.Κ. καὶ ἄνοδος τῶν δημοκρατικῶν προοδευτικῶν δυνάμεων.

Τὰ ἴδια τὰ ἀποτελέσματα καταδικάζουν τὴν ἀντικατασκευαστικὴ πολιτικὴ τῆς κυβέρνησης στὰ Α.Ε.Ι. Ἐπίσης σημαίνουν τὴν ἄνοδο τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος πάνω σὲ μιὰ δημοκρατικὴ βάση. Ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει τίς φετεινὲς ἐκλογές εἶναι οἱ ἐνωτικὲς τάσεις τῆς φοιτητικῆς νεολαίας. Τὸ γεγονός αὐτὸ βάζει σοβαρὰ καθήκοντα στὶς προοδευτικὲς δημοκρατικὲς δυνάμεις μέσα στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο προκειμένου νὰ ὑλοποιήσουν τὴν ἐνότητα αὐτῆ.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

της ΛΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ

I. Η μελέτη αυτή σκοπό έχει να θίξει το στεγαστικό πρόβλημα αρχίζοντας από το θεωρητικό και αναλυτικό μέρος του. Γι' αυτό σκιαγραφεί τη θέση της στεγαστικής δραστηριότητας στην ελληνική οικονομία και εξετάζει το κύκλωμα παραγωγής του προϊόντος - κατοικία μέσα στο γενικότερο σύστημα έμπορευματοποίησης των κοινωνικών παροχών.

Το θέμα είναι ανοιχτό για παραπέρα έμβανθύνσεις και εξειδίκευση τόσο στα σημεία, που τίγονται παρακάτω όσο και σε άλλα είτε γενικής είτε μερικής και τοπικής φύσης.

II. Η Στέγαση συνταγματικά και νομικά τουλάχιστον είναι κοινωνικό δικαίωμα, όπως ή Ύγεια, ή Πρόνοια, ή Παιδεία, ή Έργασία. Και τούτο σημαίνει πολύ χοντρικά το δικαίωμα για τους πολίτες ενός κράτους (είτε είναι εργαζόμενοι, συνταξιούχοι ή απροστάτευτοι) ν' απαιτούν από την πολιτεία να καλύψει τη φυσιολογική ανάγκη κάθε ανθρώπου να προστατεύεται από τις εξωτερικές συνθήκες και να αναπτύσσει την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του σ' ένα περιβάλλον «άνεκτό».

Το ζήτημα της κατοικίας είναι ένα θέμα με πολλές πτυχές για διερεύνηση, αρκετά ανισόβαρες αλλά πάντα εξ' ίσου αναγκαίες για τη κατανόηση του. Ξεκινώντας από τη γενική «θεωρητική» σημασία που έχουν οι απόψεις («η κατοικία κοινωνικό δικαίωμα») όπως και η «κατοικία εμπόρευμα» και έρευνώντας τις ως τα τελικά τους αποτελέσματα συμπεράσματα, δηλαδή παρατηρώντας τους ανθρώπους-κατοίκους ενός σπιτιού και τις συνέπειες που έχει πάνω τους η συγκεκριμένη τους κατοικία, καθώς και ο δρόμος που ακολούθησαν για να την αποκτήσουν διανύουμε ένα μακρύτατο δρόμο που συνήθως ξεκινάει από τις στατιστικές και στο τέλος βρίσκει μπροστά του το παραγωγικό σύστημα στο σύνολό του.

Γιατί είναι κοινά παραδεκτή θέση ότι η οικιστι-

κή διάρθρωση δεν αποτελεί παρά επίφαινόμενο της αντίστοιχης οικονομικής. Γι' αυτό για να αναζητήσουμε τα αίτια και τις τάσεις της σημερινής προβληματικής διάρθρωσης του προβλήματος της στέγασης θα πρέπει να εξετάσουμε αφ' ενός μὲν την οικονομική λειτουργία της κατοικίας και την θέση της στην Ελληνική οικονομία αφ' ετέρου δὲ τὸν ρόλο της σὰν κοινωνική ἀνάγκη σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ πολυσυζητημένο θέμα «στενότητας κατοικίας».

III. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στα κεφαλαιοκρατικά κράτη με την συγκέντρωση του κεφαλαίου και των κυριωτέρων μέσων παραγωγής και διανομής προϊόντων στα αστικά κέντρα δημιουργείται συγχρόνως και έντονο στεγαστικό πρόβλημα, το οποίο έρχεται να λύσει ο ισχυρόκρατικός οικιστικός παρεμβατισμός και η κερδοκρατούμενη παραγωγή κατοικίας.

Στην Ελλάδα ο κρατικός οικιστικός προγραμματισμός εκδηλώνεται άμεσα μετά την διακήρυξη της ανεξαρτησίας και εκφραζόμενος μέσω διαφόρων νομοθετημάτων αντανάκλα την πολιτικο-οικονομική μας εξέλιξη.

Ειδικά στην μεταπολεμική μας περίοδο παρατηρείται μεγάλη οικοδομική δραστηριότητα. Την ίδια εποχή (1948-1952) οι επιδιωκόμενες κατευθύνσεις χρήσης της Αμερικάνικης βοήθειας του σχεδίου Μάρσαλ τελικά εκφράστηκαν μέσα από δύο ομάδες:

α) Την ομάδα Ζολώτα - Κούλη - Ζίγδη, που υπεστήριζε τη χρήση της βοήθειας σε προγράμματα «ύψηλης έντασης κεφαλαίου» δηλ. επένδυση σε έργα υποδομής, βαρειάς βιομηχανίας, έγγειβελτιωτικών έργων βασικής οδοποιίας κ.λ.π. έστω και με προσωρινή χαμηλή απασχόληση και σχετική στασιμότητα μισθών και ημερομισθίων.

β) τὴν ομάδα τοῦ καθηγητοῦ Βαρβαρέσου, ποὺ ὑποστήριζε τὴν συνέχιση τῆς προπολεμικῆς ὑφῆς τὴν οἰκονομίας καὶ συγκεκριμένα μὲ ἐπενδύσεις σὲ προγράμματα «χαμηλῆς ἔντασης κεφαλαίου» δηλ. στὴ μεγαλύτερη δυνατὴ ἀπασχόληση μὲ μικρότερες ἐπενδύσεις, ἐλαφρῶν βιομηχανία, καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, μὴ παραγωγικὲς γενικὰ ἐπενδύσεις, ΚΑΤΟΙΚΙΑ.

Σύμφωνα μὲ τὸ ὅλο πολιτικο-οἰκονομικὸ πλαίσιο τῆς ἐποχῆς ἐπιβλήθηκε ἡ δεύτερη κατεύθυνση, οἱ συνέπειες τῆς ὁποίας στὸ στεγαστικὸ καὶ στὴ θέση τοῦ στήν Ἑλληνικὴ οἰκονομία ἦταν πολὺ καθοριστικὲς καὶ σημαντικὲς.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ κύκλωμα ἡ κατοικία, ἀποτελεῖ γιὰ χώρες μὲ τέτοιες ἐξαρτημένες οἰκονομικὲς σχέσεις, ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ ἰδανικοὺς τομεῖς δραστηριότητας καὶ ἐπενδύσεων διότι:

α. Δὲν εἶναι ἀνταγωνιστικὴ ζένων βιομηχανικῶν συμφερόντων

β. Δὲν ἐξάγεται οὔτε κλείνει τὸν δρόμο σὲ εἰσαγωγὰς, ἐνῶ ἀντίθετα εἰσάγει προηγμένης τεχνολογίας καὶ ποιότητας οἰκοδομικὰ ὑλικά καὶ εἶδη ἐξοπλισμοῦ κατοικίας.

γ. Προσελκύει μεταναστευτικὸ καὶ ναυτιλιακὸ σφάλαγμα.

δ. Κινεῖ εὐκόλα καὶ ἀπλᾶ κεφάλαια μικρομεσαίων ἐπιχειρηματιῶν, ποὺ τὰ ἐμποδίζει ἔτσι νὰ ἐπενδυθοῦν σὲ παραγωγικὲς ἐπενδύσεις καὶ οὐσιαστικὰ ἕνα μεγάλο μέρος τοὺς δὲν μετέχει στὴν διαδικασία συσσώρευσης.

Ἐπὶ τὴν ἄλλη μεριὰ εἶναι ὁ τομέας τῆς οἰκονομίας ὁ πιὸ πλατεῖα συνυφασμένος μὲ τὸ ὅλο κύκλωμα, γιὰ δυὸ λόγους:

α. Ἡ κατασκευὴ αὐτῆ καθ' ἑαυτή, τροφοδοτεῖ καὶ τροφοδοτεῖται ἀπὸ εὐρὸ πλῆθος δραστηριοτήτων, βιοτεχνικῶν, βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργαζομένων, ἔτσι ποὺ μιὰ ἐπένδυση στὶς κατασκευὲς σκορπίζεται ταχύτατα σὲ εὐρύτατα κοινωνικὰ στρώματα καὶ οἰκονομικοὺς τομεῖς.

β. Ἐπὶ τὴν ἄλλη πλευρά, ἡ ἀπόκτηση κατοικίας, ὠθεῖ σὲ κατανάλωση - ἀγορὰ οἰκιακοῦ ἐξοπλισμοῦ κ.λ.π. καὶ κινεῖ ἕνα ἄλλο παράλληλο κύκλωμα οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων ἐξ ἴσου εὐρὸ μὲ τὶς ἴδιες ιδιότητες τοῦ προηγούμενου.

Ἐτσι πέρα ἀπὸ τὶς βασικὲς οἰκονομικὲς ιδιότητές της, ἡ οἰκοδομὴ, ἀποκτᾷ ἀκόμη μιὰ, ποὺ ἐπιτρέπει τὴ χρῆση της σὰν ἀσφαλιστικὴ δικλείδα («ἀναθέρμανσης» ἢ «ἀποθέρμανσης») τῆς οἰκονομίας σὲ ἐποχὲς ὑφους ἢ ὑπερθέρμανσης ἀντίστοιχα.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο ἐρμηνεύονται οἱ ξαφνικὲς ἐξάρσεις τοῦ Κράτους στὸ στεγαστικὸ πρό-

βλημα καθὼς ἐπίσης καὶ σὲ ἐποχὲς οἰκονομικῆς στασιμότητας (ὅπως τὸ 1967-68) καὶ ποὺ δὲν βρῖσκουν κανένα συσχετισμὸ μὲ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες σὲ στέγη.

Παράδειγμα ἡ ἀστικὴ στέγη μέσων καὶ ὑψηλῶν εἰσοδημάτων, μετὰ τὸ 1968, ποὺ δημοσιεύτηκε ὁ Α.Ν. 395/68 καὶ ἔδωσε αὐξημένους συντελεστὲς δόμησης σ' ὅλη τὴ χώρα, μετετράπη καὶ στὴν πιὸ μικρὴ πόλη σὲ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ.

Τὸ κέρδος ποὺ κυκλοφορεῖ στὸ κύκλωμα τῆς οἰκοδομῆς προέρχεται:

I. Μέσω τῆς ἀντιπαροχῆς στὸν κάτοχο οἰκοπέδου

II. Μέσω τῶν συντελεστῶν δόμησης στὸν ἐπιχειρηματία καὶ τὸν κάτοχο τοῦ οἰκοπέδου.

III. Μέσω τῶν ὑπερβάσεων τοῦ Γ.Ο.Κ. κ.λ.π. στὸν ἐπιχειρηματία

IV. Μέσω τῆς συνεχοῦς ἀνόδου τιμῶν τῶν κατοικιῶν

V. Μέσω τῶν τράστ τῶν βασικῶν οἰκοδομικῶν ὑλικῶν (τσιμέντο - σίδηρος - λατομικὰ) στὶς ἐπιχειρήσεις - μονοπώλια μὲ συνέπεια τὶς ὑψηλὲς μονοπωλιακὲς τιμές.

VI. Μέσω τῶν βιομηχανικῶν τράστ ὑψηλῆς τεχνολογίας (ὕλικά, εἶδη ὑγιεινῆς, ἠλεκτρικὰ κ.λ.π.) στὶς ζένες συνήθως βιομηχανίες ἢ τὶς θυγατρικὲς τοὺς στὴ Ἑλλάδα.

VII. Μέσω τῆς δανειοδότησης στὰ τραπεζικὰ συγκροτήματα (Κτηματικὴ, Ταχυδρομικὸ Ταμειετήριον).

Τὰ καθημερινὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς διαδικασίας εἶναι:

I. Κερδοσκοπία γῆς — ὑψηλοὶ συντελεστὲς δόμησης — ἄθλιο πολεοδομικὸ περιβάλλον

II. Μονοπώληση — τράστ τιμῶν — ὑψηλὸ κόστος ἀγορᾶς — ὑψηλὰ ἐνοίκια.

III. Καταστροφὴ τῆς ἐθνικῆς κληρονομιάς καὶ τῶν μνημείων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

IV. Δημιουργία τεράστιου κυκλώματος ἀπασχολουμένων τεχνικῶν, οἰκοδόμων, ἐργατῶν βιομηχανικῶν καὶ γενικὰ ἐργαζομένων στὶς βιοτεχνίες καὶ τὸ ἐμπόριο οἰκοδομικῶν ὑλικῶν.

IV. Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΑΝ ΑΝΑΓΚΗ

Αὐτὸ ποὺ ἐννοῦμε σήμερα, ὅταν μιλοῦμε γιὰ σ τ ε ν ὄ τ η τ α κ α τ ο ι κ ί α ς, εἶναι ἡ ιδιόμορφη ἐπιδεινώση ποὺ σημειώθηκε στὶς κακὲς συνθῆκες κατοικίας τῶν ἐργατῶν σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἀπότομης συρροῆς πληθυσμοῦ στὶς μεγάλες πόλεις, ἢ τεράστια ὑψωση τῶν ἐνοικίων, ὁ μεγαλύτερος ἀκόμη συνωστισμὸς ἐνοικίων στὰ σπίτια καὶ γιὰ μερικοὺς, ἢ ἀδυναμία γενικὰ νὰ βροῦν κατάλυμα. Καὶ γίνεται τόσοσ πολλὺς

λόγος γι' αυτή τή στενότητα κατοικίας, γιατί δὲν περιορίστηκε μόνον στὴν ἐργατικὴ τάξη ἀλλὰ ἔθιξε καὶ τὴ μικροαστικὴ τάξη.

Πραγματικὲς ἀνάγκες στέγασης παρουσιάζονται στὸν τόπο μας ἀπὸ τότε πού ἐσωτερικοὶ μετανάστες ἀρχίζουν νὰ συρρέουν στὶς πόλεις. ἸΔΙΩΣ δὲ γύρω στὰ 1922-23 μὲ τὸν ἐρχομὸ 1.300.000 προσφύγων.

Γενικὰ οἱ στεγαστικὲς μας ἀνάγκες ὀφείλονται:

α) Στὴν φυσικὴ αὐξήση τοῦ πληθυσμοῦ: Νέα νοικοκυριά δημιουργοῦνται καὶ ἕνα ποσοστὸ τους μένει σὲ νέα δική του στέγη. Τὸ ποσοστὸ αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες (ἀριθμὸς γάμων, ποσοστὸ συγκατοικίσεων) καὶ σὲ ὁμαλὲς οικονομικὲς καταστάσεις ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερο ἀριθμὸ ἀναγκῶν νέων κατοικιῶν, ἀνεξάρτητα ὕψους εἰσοδήματος.

β) Στὴν ἀντικατάσταση παλιῶν κατοικιῶν: Σὲ ξένα κράτη δὲν ὑφίσταται οὐσιαστικὰ αὐτὸς ὁ παράγοντας γιατί ἡ συντήρηση τῶν παλιῶν σπιτιῶν εἶναι αὐτονόητη μιὰ καὶ δὲν ὑπάρχει περίπτωση κατεφάρισης καὶ ἀνοικοδομήσεως. λείπουν τὰ λεγόμενα «κίνητρα» δηλ. ὁ αὐξημένος συντελεστὴς δόμησης, πού ὀδηγεῖ στὶς ὑπανάπτυχτες χῶρες γιὰ λόγους καθαρὰ κερδοσκοπικοὺς στὴν κατεδάφιση τοῦ λαπαίου κτίσματος

γ) Στὴν ἐπάνοδο ὁμογενῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ (ΗΠΑ καὶ Εὐρώπη):

Εἶναι φυσικὰ μικρὸ ποσοστὸ καὶ ἀφορᾷ κυρίως τοὺς εἰς Εὐρώπη προσωρινούς (γιὰ 1-5 χρόνια) μετανάστες. Εἶναι ἐνδιαφέρον τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ ξεκίνησαν ἀπὸ ἀγροτικὲς περιοχὲς μετὰ τὴν ἐπιστροφῆτους στὴν Ἑλλάδα, ἐγκαθίστανται σὲ μεγάλα ἀστικά κέντρα, εἴτε σὰν βιομηχανικοὶ ἐργάτες, εἴτε (ἀρχικὰ τουλάχιστον) σὰν αὐτοδύναμοι μικροεπαγγελματίες - μικροβιοτέχνες.

δ) Στὴν ἐσωτερικὴ μετανάστευση: πού ἀποτελεῖ καὶ τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ γι' αὐτὸ καὶ θὰ ἀναλύσουμε εἰδικά.

Ἡ μετανάστευση βρίσκεται σὲ ἄμεση διαλεκτικὴ σχέση μὲ τὴν βιομηχανοποίηση τῶν ἀστικῶν κέντρων καὶ ἀστικοποίηση τῶν χαμηλῶν κυρίως εἰσοδηματικῶν τάξεων τῆς ὑπαίθρου.

Ὁ πυρήνας τοῦ ζητήματος εἶναι βασικὰ ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὴν πόλη καὶ τὸ χωριό, ὅπως διαμορφώθηκε κάτω ἀπὸ τὶς παραγωγικὲς σχέσεις τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος. Μιὰ ἀντίφαση, πού ὑπῆρχε καὶ στὴν προκεφαλαιοκρατικὴ περίοδο κάτω ἀπὸ τὸν κοινωνικὸ καταμερισμὸ τῆς ἐργασίας, ἀνάμεσα στὰ ἀστικά κέντρα καὶ στὴν ὑπαίθρο. Στὴ νέα φάση ἡ ἀντίφαση αὐτὴ ἐντάχθηκε ὀργανικὰ καὶ ἔγινε ἀναπόσπαστο κομμάτι τοῦ συστήματος, πού στὴν ἐξέλιξή

του τὴν ὄξυνε σὲ ἐπικίνδυνον βαθμὸ χωρὶς παράλληλα νὰ μπορῆ νὰ κάνη τίποτα γιὰ νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ.

Στὰ κεφαλαιοκρατικὰ κράτη, προϋπόθεση γιὰ τὴ συσσώρευση κεφαλαίου εἶναι ἡ ὑπαρξὴ φτηνῆς καὶ σὲ ἀρκετὴ ποσότητα ἐργατικῆς δύναμης. Χωρὶς ὅμως τὴ δυνατότητα μεταφορᾶς τῆς ἐργατικῆς δύναμης, τὸ κεφάλαιο σὲ μορφή δὲ μπορεῖ νὰ λειτουργῆ σὰν παραγωγικὸ κεφάλαιο. Πρέπει ἡ ἐργατικὴ δύναμη νὰ μπορῆ νὰ μεταφερθῆ ἀπὸ ἀγροτικὲς καὶ καθυστερημένες περιοχὲς καὶ κλάδους πού βρίσκονται σὲ στασιμότητα, στὶς περιοχὲς καὶ τοὺς κλάδους, πού ἀναπτύσσονται. Ἔτσι ἔχουμε τὸ φαινόμενο τῆς μετανάστευσης, πού πλήττει κυρίως τὸν ἀγροτικὸ κόσμον.

Γιατί ἡ βαθμιαία ἐκμηχάνιση τῆς γεωργίας χτύπησε τὸν μικροϊδιοκτήτη ἀγρότη, πού ἀναγκάστηκε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὑπαίθρο. Ἡ αἰτία τῆς φυγῆς του δὲν εἶναι ἡ ἔλλξη παραγωγικῶν ἀπασχολήσεων στὰ ἀστικά κέντρα, ἀλλὰ ἡ λιμοκτονία πού ἀπειλεῖ τὸ χωριό. Ἐξ ἄλλου ἡ συγκέντρωση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἀνισότης στὶς ἀνταλλαγῆς μεταξὺ ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων ὀδήγησαν στὴν ἔνταση τῆς ἀνισότητος πώλης-χωριοῦ.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀγροτιά καὶ εἰδικώτερα τὰ φτωχὰ στρώματα βρίσκονται κάτω ἀπὸ σκληρὴ ἐκμετάλλευση. Μὲ τὴν καθήλωση τῶν τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων σὲ πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα, μὲ τὴν ὑπαρξὴ ἐνδιαμέσων παρασιτικῶν κρίκων ἐκμετάλλευσης, ὅπως τὸ ἐμπόριο, καὶ τὶς ὑψηλὲς τιμὲς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ὁ ἀγρότης φυτοζωεῖ. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ κατάσταση, σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπίσημης ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ὀδήγησε στὴν ἐκκένωση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ ἀπὸ τὸ ἀγροτικὸ του δυναμικόν. Ὅσοι μένουν εἶναι γιατί δὲν ἔχουν ἄλλες προοπτικὲς ἀπασχόλησης καὶ αὐτοὶ εἶναι, παιδιὰ, γυναῖκες καὶ γέροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ μισοὶ περίπου εἶναι ἀγράμματοι. Ἔτσι ἐνῶ τὸ 1961 ἀπὸ τὸν ἐνεργὸ πληθυσμὸ τῆς χώρας ἀσχολούνταν μὲ τὴν γεωργία τὸ 51% καὶ παρήγαγε στὸ συνολικὸ ἀκαθάριστο προϊόν τὸ 28%, τὸ 1967 ἔπεσε σὲ 48% παράγοντας τὸ 23% σ.α.π. Τὸ 1971 πέφτει περισσότερο γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ 40% καὶ νὰ παράγῃ μόνο τὸ 17,3% τοῦ σ.α.π.

Φθάνοντας λοιπὸν οἱ ἐργατικὲς μᾶζες στὶς πόλεις, ἀντιμετωπίζουν πλὴν τῶν ἄλλων ἄμεσο στεγαστικὸ πρόβλημα, πού τὸ καλύπτουν μὲ τοὺς ἐξῆς τρόπους

I. Μὲ τὴν κατοικία πού προσφέρεται στὸ ἐμπόριο (διαμερίσματα μὲ νοῖκι στὶς «συμβατικὲς πολυκατοικίες»).

II. Μὲ τὴ στεγαστικὴ πολιτικὴ τοῦ κράτους, πού ὑλοποιεῖται:

- α) με τή Λαϊκή κατοικία, που κτίζεται οργανωμένα από κρατικούς ή ήμικρατικούς φορείς
 - β) με την χορήγηση στεγαστικών δανείων από τους ίδιους φορείς
 - γ) στους ιδιόκτητους βιομηχανικούς οικισμούς
- III. Με την «αυθαίρετη δόμηση»

V. Η ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Από την μεριά του Έλληνικού Κράτους, οι μέχρι σήμερα δραστηριότητες του για την επίλυση του στεγαστικού προβλήματος περιορίζονται στη σύσταση διαφόρων ήμικρατικών και κρατικών φορέων κυρίως κάτω από συνθήκες εξαιρετικής έντασης του προβλήματος.

Οι κυριότεροι απ' αυτούς τους φορείς είναι:

- α) Η ύπηρεσία οικισμού του υπουργείου δημοσίων έργων
- β) Ο αυτόνομος οργανισμός εργατικής κατοικίας
- γ) Το νομοσχέδιο για τη δημόσια επιχείρηση πολεοδομίας-οικισμού-στεγάσης
- δ) ή Μ.Ο.Μ.Α.

Οι δραστηριότητες αυτών των φορέων, που αντλούν τα κεφάλαιά τους βασικά από εισφορές εργαζομένων και ενισχύονται με διαφόρους άμεσους ή έμμεσους τρόπους από το Κράτος άφορουν την ανέγερση λαϊκών κατοικιών ή την χορήγηση δανείων αυτοστεγάσης, καλύπτει όμως ένα πολύ μικρό ποσοστό, γύρω στα 3-5% της όλης ΝΟΜΙΜΗΣ οικοδομικής δραστηριότητας.

Έτσι ή κρατική στεγαστική πολιτική από τη μια ανακοινώνει βαρύγδουπα στατιστικά στοιχεία για το έλλειψές και κακό δυναμικό κατοικίας και από την άλλη δεν παρεμβαίνει ριζικά στην όλη οικόδ. δραστηριότητα, που επαφίεται σχεδόν αποκλειστικά στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

Το Κράτος εξ' άλλου βοηθά άμεσα τους μικροεπιχειρηματίες (σ' αυτή τη φάση) μετά στεγαστικά δάνεια να κτίζουν πανάκριβες πολυτελείς πολυκατοικίες, που άπευθύνονται στο στρώμα των μεσοαστών (μέσο και κυρίως άνωτερο). Στο ίδιο στρώμα άπευθύνεται και ή αυτοδύναμη ιδιωτική δραστηριότητα που χρησιμοποιεί την κατοικία σαν χρηματιστηριακό είδος, όχι για χρήση, αλλά για έμπορία και για επένδυση.

Άλλά το τεράστιο πραγματικά έλλειμμα στέγης δέν βρίσκειται στις πολυτελείς πολυκατοικίες, αλλά στους οικισμούς των αυθαϊρέτων και των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, όπου ή κρατική πολιτική σκο-

πύει σε διατήρηση τής ύφισταμένης κατάστασης και σε παραπέρα διόγκωση τής ζήτησης στέγης χωρίς να προσφέρεται καμιά δυνατότητα κάλυψης των άναγκών των χαμηλοτέρων εισοδημάτων

Οι ιδιωτικοί φορείς εξ' άλλου, οι ιδιοκτήτες, οι μικροεργολάβοι, οι μελετητές μηχανικοί και οι μεγαλύτερες οικοδομικές επιχειρήσεις, το άποκεντρωμένο, εξατομικευμένο σύστημα και ό συναγωνιστικός - έκμεταλλευτικός χαρακτήρας του ιδιωτικού οικοδομικού τομέα, συνεπάγεται την άποσπασματική και σταδιακή κάλυψη των άναγκών κατοικίας. Άκόμη συνεπάγεται την κατά προτεραιότητα κάλυψη των άναγκών στις περιοχές όπου υπάρχουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους, με συνέπεια την λειτουργία των μηχανισμών τής αγοράς κατοικίας σε βάρος των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων (τόσο ως προς τις δυνατότητες εξέυρεσης όσο και ως προς τις τιμές και την ποιότητα τής διαθέσιμης κατοικίας.

Έτσι το στεγαστικό πρόβλημα των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων εξακολουθεϊ μέχρι σήμερα να παραμένη άλυτο. Εϊναι άποτέλεσμα ενός παραγωγικού συστήματος, όπου ή τελειοποίηση τής τεχνολογίας εξακολουθεϊ να περιορίζει τον αριθμό των εργατών και να εξαθλιώνουν την ύπαιθρο. Όπου οι εργατικές μάζες, κάτω από μια συνεχή έσωτερική μετανάστευση, συνωστίζονται στα αστικά κέντρα, αδύναμες ν' αντισταθούν στην κερδοσκοπία του εργολάβου - επιχειρηματία, του ιδιοκτήτη τής γής. Όπου το κράτος στην ουσία άδιαφορεϊ, αυτοδιαφημιζόμενο για την στεγαστική πολιτική του. Ένώ οι κατέχοντες τα μέσα παραγωγής άναγκασμένοι να συντηρήσουν την εργαζόμενη μάζα και την άναπαραγωγή της προσφέρουν «σύγχρονους οικισμούς» γκέτο. Όπου για την έξυπνη πηρέτηση του πιο ύψηλου κέρδους και τής μεγαλύτερης συσσώρευσης κεφαλαίων, χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα για μια χειραγώγηση, που φέρνει την άλλοτρίωση τής εργατικής κατοικίας δξύλοντας το πρόβλημα που άναγεννάται άσταμάτητα.

VI Βιβλιογραφία

1. το στεγαστικό πρόβλημα, μελέτη πλαισίου: ύφισταμένη κατάσταση και θέσεις, Φλεβάρης 1976.
2. το ζήτημα τής κατοικίας, Φ. ΕΝΓΚΕΛΣ, ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ.
3. εργατική κατοικία, λύση ή άδιέξοδο; Γιώργου Τ. Τριανταφύλλου, Θεσσαλονίκη 1976.
4. πολυγραφημένες σημειώσεις έδρας πολεοδομίας του Α.Π.Θ.
5. Μετανάστευση, Νικολινάκου

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΞΕΡΡΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ (Ε.Σ.Ο.)

Β' μέρος (τελευταίο)

Δημοσιεύουμε στο τεύχος αυτό δεύτερο (τελευταίο) μέρος της συνέντευξης του προέδρου του Ε.Σ.Ο. κ. Σκουλίδη στην «Παρουσία».

Υπάρχει δυστυχώς μια παθολογικά πλεγματοποιημένη αντίληψη ότι το πολιτιστικό κίνημα πρέπει να ποδηγετείται από την 'Αριστερά. "Οτι η 'Αριστερά είναι ο φυσικός υποκινητής και οργανωτής του πολιτιστικού κινήματος. Η αντίληψη αυτή είναι άνεδαφική αλλά και στενόψυχη. Ειδικότερα όμως για τις συγκεκριμένες ελληνικές συνθήκες και κυρίως εξ αιτίας της ό σ η ς αρνητικής προιστορίας του αριστερού κινήματος, κομματικοποιημένες προβολές του προσώπου όποιου τμήματος της 'Αριστεράς, θ' αποτελούσαν ανασταλτικό παράγοντα, παράγοντα συρρίκνωσης και στενέματος των πολιτιστικών προσπαθειών.

(Το θέμα απαιτεί βαθύτερη, πλατύτερη και λεπτομερέστερη εξέταση. Λυπούμε που η «οικονομία» της συνέντευξης δένμου επιτρέπει να έπεκταθώ. Θα είταν ίσως χρήσιμο, σε άλλη ευκαιρία να γίνει μια πιό άνετη συζήτηση του θέματος. Για την ώρα εύχομαι και έλπίζω να μη παρερμηνευθώ).

γ) Καθορισμός της οργανωτικής μορφής, του είδους και του περιεχομένου του πολιτιστικού κινήματος. Τοπικοί φορείς—σύλλογοι, στην αρχή στις πόλεις και σιγά-σιγά με εξαπλώσεις στα κεντρικά σημεία των νομών. Χρησιμοποίηση θεατρικών και μουσικών συγκροτημάτων. ευρύτατου «θεματολογικού» φάσματος αλλά ποιοτικά άνεβασμένου. Ός φυσική συνέπεια θα έλθει η μαζικοποίηση. Πρόγραμμα όμιλιών—μαθημάτων, κυρίως με μορφή ερωτήσεων—συζητήσεων. "Οχι γενικόλογα και «σπουδαία» ντάχα θέματα αλλά θέματα κοινού, γενικού και επικαιρικού ενδιαφέροντος που θα προκαλούν τη σκέψη, τον προβληματισμό και θα ύ π ο β ά λ ο υ ν τις προοδευτικές κατευθύνσεις.

Και μέσα απ' όλα αυτά και πάνω απ' όλα, αδιάκοπη καταβολή προσπαθειών και συνεχής μέριμνα για την καλλιέργεια ανθρώπινων σχέσεων αγάπης, αλληλεγγύης, άμοιβαίου σεβασμού και εκτίμησης μεταξύ άτόμων του ίδιου φύλου αλλά και μεταξύ των δύο φύλων. Για την καλλιέργεια του υπό διαμόρφωση νέου ύφους

και περιεχομένου ανθρώπινων σχέσεων προοδευτικού χαρακτήρα.

δ) Διασυνδέσεις με όμοιους πολιτιστικούς συλλόγους άλλων πόλεων για την έξασφάλιση μις αλληλοβοηθείας. Μια τέτοια συνεργασία θα μπορούσε να οδηγήσει σ' ένοποιητικές προσπάθειες σε πανελλήνια κλίμακα.

Νομίζω ότι από την ανάπτυξη της άπαντήσεως στο ερώτημα έχει δοθεί άπάντηση και στο σκέλος που άφορā το «Θεσσαλικό θέατρο». Άναμφίβολα είναι θετική η προσφορά του αλλά για να μην άδυνατίσει και ξεθυμάνει η προσπάθεια, άπαιτείται η ένωμάτωσή της σε «συνολικότερες» εκδηλώσεις.

5. Έρώτηση: Πώς βλέπετε την ένισχυση τέτοιων προσπαθειών από το έπίσημο κράτος;

Άπάντηση: Νομίζω ότι δέν θα μπορούσε να περιμένει κανείς άποτελεσματική και θετική βοήθεια για τον άπλουστατο λόγο ότι το λεγόμενο έπίσημο κράτος είναι και θα είναι, έπι μη προβλεπόμενα άκόμη διάστημα, βαθύτατα άντιδραστικό. Έδω άπαιτείται μια άντιδιαστολή. Άλλη «κατάσταση» το έπίσημο κράτος και άλλη «κατάσταση» η κυβέρνηση. Η σημερινή κυβερνητική πολιτική έχει κάποιες άποδείξεις ότι έμφορείται από εκσυγχρονισμό, άνανεωτικό πνεύμα. Παραδείγματα: Η καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας, η ό σ η άλλαγή στα μαζικά μέσα έπικοινωνίας, άπαρχή προβολής πνευματιών προσωπικοτήτων του προοδευτικού χώρου. Η πρόσφατη είσβολή του Έλύτη, του Θεοδωράκη και του Ξαρχάκου με το «Άξιον Έστί» στο άβατο του Έρωδειού—έπίσημη είσβολή που τονίστηκε με την προσωπική παρουσία του ίδιου του Καραμανλή. Για να διεισδύσει όμως το νέο πνεύμα στον άντιδραστικό κρατικό μηχανισμό θ' άπαιτηθούν ευτυχείς συγκυρίες και κυρίως άσκηση πίεσης από ένα μαζικό κίνημα με εύστοχες έέργειες, καθως και μακρότατη δημοκρατική διακυβέρνηση.

6. Έρώτηση: Ποιές οι σχέσεις μας με άλλες παρόμοιες κινήσεις στην πόλη και το νομό;

Άπάντηση: Για ν' άναπτυχθούν σχέσεις έπρεπε κατ' αρχήν ο Ε.Σ.Ο. ν' άποτελεί νομάδα, να είναι πολιτιστική όντότητα. "Ηδη στο διάστημα που δια-

(Συνέχεια στη σελίδα 16)

ΚΑΤΙ ΜΑΣ ΘΥΜΙΖΕΙ...

του ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΚΙΤΖΗ

Δέν πέρασε πολὺς καιρὸς ὅταν ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἔλεγε πὼς ὑπάρχουν ἀκόμα 200 χουντικά σταγονίδια στὸν στρατὸ ἀλλὰ «οὐδεὶς εἶναι ἐπικίνδυνος!» Τέσσερις μέρες μετὰ ὁ ὑπουργὸς Δικαιοσύνης μᾶς καθιστοῦσε λέγοντας πὼς δὲν κινδυνεύει ἀπὸ 50 ἢ 100 ταραξίες ἡ Δημοκρατία. Πρὶν περάσουν ὅμως λίγες μέρες ἔγινε ἐπίθεση στὸν Ν. Κακαουνάκη καὶ σὲ διάφορα κομματικά γραφεῖα ἡ πολιτιστικά. Ἔτσι ἀποδυνάμειται γιὰ μυριστὴ φορὰ πού ἄν δὲν κινδυνεύει ἄμεσα ἡ Δημοκρατία κινδυνεύουν ἀμεσότατα οἱ δημοκρατικοὶ πολίτες, ἐπομένως αὐτονόητα καὶ τὸ πολίτευμα καὶ ὁ τόπος.

Δὲν ὑπάρχει ἀπορία γιὰ τὴν τακτικὴ τῶν κυβερνόντων νὰ ἐλαχιστοποιοῦν τοὺς κινδύνους πού προέρχονται ἀπὸ τὴν ἄκρα δεξιὰ πού ἔνα τμήμα τῆς δρᾶ μέσα στὴν κυβέρνηση, ἀποροῦμε ὅμως γιὰτὶ δὲν θυμάται ἡ κυβέρνηση πού ὁδήγησε αὐτὴ ἡ μέθοδος πρὶν 10 μόλις χρόνια.

Ἐρχάνει ἡ κυβέρνηση πὼς, τὴ θριαμβεύτρια τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1964 Ἐνωσὴ Κέντρου βάλθησαν ἀμέσως νὰ τὴν ἀνατρέψουν οἱ ἐσωκρατικοὶ καὶ παρακρατικοὶ μηχανισμοὶ - ὅπως ἀκριβῶς προσπαθοῦν νὰ ροκανίσουν τὴ θριαμβεύτρια τοῦ 1974 Νέα Δημοκρατία; Ἐρχάνει πὼς ἐπικεφαλῆς τῶν πολεμίων τῆς Ε.Κ. ἦταν ἡ Αὐλὴ — ὅπως ἀκριβῶς σήμερα ἐπικε-

φαλῆς τῶν ὑπονομευτῶν τῆς Ν.Δ. ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν δημοκρατικῶν προοδευτικῶν δυνάμεων βρίσκονται οἱ αὐλοθεράποντες καὶ θρονολεῖκτες;

Ἐρχάνει πόσο ἔκθυμα συμμάχησε μαζί τους ἡ οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία πού μαινόταν γιὰ τοὺς «ἀριστερισμοὺς» τοῦ Γερου - ὅπως ἀκριβῶς συμμαχεῖ καὶ μαίνεται σήμερα γιὰ τοὺς «σοσιαλισμοὺς» τοῦ Καραμανλῆ;

Ἐρχάνει τί ἔγινε μετὰ τὴν δῆθεν «ἐκφυγμὴ» κατάστασι στὸν Ἐβρο καὶ τὸν «Ἀσπίδα» μετὰ τὸν τυχαῖο θάνατο τοῦ Λαμπράκη καὶ τοῦ Πέτρουλα — ὅπως ἀκριβῶς «μαγειρεύεται» σήμερα μιὰ ἀναλογία «ἐκλυθμῶν» μετὰ ἄλλους Ἐβρους μετὰ ἄλλες συνωμοσίες (Φεβρουάριος 1975) μετὰ ἄλλες ἀναρχίες (Μάης 1976) μετὰ τροχαῖα καὶ δολοφονικὲς ἐπιθέσεις.

Ἄν τώρα, ἡ νοσοτροπία αὐτὴ μᾶς ἔφερε, πρὶν 10 χρόνια τὸν παράδεισο τῆς 21 Ἀπριλίου δὲν σημαίνει πὼς τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ ξαναγίνῃ καὶ σήμερα; Μιὰ ἰσχυρὴ κυβέρνησι δὲν τὴ τρομάζουν οἱ ἀνίσχυροι τρομοκράτες.

Ἄνε πὼς ἡ Δημοκρατία εἶναι εὐαίσθητο ποπίτευμα ἄς ἐλπίσουμε νὰ εἶναι εὐαίσθητο καὶ ἀκούστικα στὰ σήματα κινδύνου γιὰ νὰ μὴ ξαναζήσῃ ὁ τόπος μας χρόνια γεμάτα «πολιτικῆς ἡσυχίας» καὶ «νησιωτικῶν παραθερισμῶν».

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΕΡΡΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ

Συνέχεια ἀπὸ σελ. 15

νύθηκε ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του ἔγινε ἕνας ἀξιολογώτατος πολιτιστικὸς σύλλογος. Μόνος του δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ σχέσεις. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ κατάλληλο κλίμα καὶ πνεῦμα ἀμοιβαίας ἐμποστοσύνης, καλῆς θελήσεως καὶ κάποιας συμφωνίας στὸν π ρ ο σ α ν α τ ο λ ι σ μ ὀ. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ Ε.Σ.Ο. δὲν δικαυατέχεται ἀπὸ καμμιά διάθεση νὰ μονοπωλήσῃ τὴν πολιτιστικὴ κίνηση.

7. Ἐρώτησι: Πὼς βλέπετε τὴ δημιουργία ἐιδικοῦ τμήματος τῆς νεολαίας. Ποιὰ εἶναι ἡ συμμετοχὴ τῆς νεολαίας στὴ δράσι τοῦ συλλόγου;

Ἀπάντησι: Γιὰ τὴν ὥρα δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχουν κατάλληλες συνθῆκες γιὰ τὴ συγκρότησι τμή-

ματος νέων τοῦ Ε.Σ.Ο. Ἴσως μετὰ τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τῆς δραστηριότητά του νὰ διαμορφωθεῖ μιὰ τέτοια ἀνάγκη. Θὰ πρόκειται γιὰ προχώρημα. Θὰ ἔλεγα ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦ Ε.Σ.Ο. δὲν εἶναι ἡ δημιουργία ἐιδικοῦ τμήματος νέων ἀλλὰ ἡ συγκρότησι μιᾶς νέου πνεύματος π.χ. Νορωδίας ἢ ἐνὸς θεατρικοῦ Ἐργαστηρίου. Στὸν τομέα αὐτὸ οἱ νέοι τοῦ Ε.Σ.Ο. θὰ μποροῦσαν νὰ παίξουν δημιουργικὸ ρόλο. Τὸ θέμα πάντως ἔχει τ ε θ ε ῖ.

Γενικώτερα ἡ συμμετοχὴ τῶν νέων στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ Ε.Σ.Ο. εἶναι ἀξιολογῆ, ὅχι ὅμως ἡ ἐπιθυμητή. Θὰ ἐπιδιώξουμε ἀριθμητικὰ περισσότερη καὶ ποιοτικὰ πρὸ ἐντονῆ καὶ ἐντατικῆς συμμετοχῆς.

8 ΜΑΡΤΗ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Τῆς ΛΕΝΑΣ ΠΡΑΠΑ

Στις 8 Μάρτη το 1857 έγινε στη Νέα Υόρκη για πρώτη φορά στην ιστορία του εργατικού κινήματος, άπεργία γυναικών. Οι ύφάντριες και οι ράφτρες κατέβηκαν στην άπεργία για να διεκδικήσουν αύξηση του μεροκάματου και μείωση του 12ωρου ή και 15ωρου εργασίας.

«Ντύνουμε όλο τον πληθυσμό τῆς Ἀμερικῆς και μεῖς εἴμαστε γυμνές...» φώναζαν οἱ ἐργάτριες. Ἡ γυναῖκα σῆκωσε τὸ κεφάλι και ζητοῦσε δικαιοσύνη. Αὐτὴ τῆν άπεργία τῶν γυναικῶν τὴν κύλησαν στὸ αἷμα.

Τὸ αἷμα αὐτὸ τῶν ἐργατριῶν ποὺ χύθηκε στις 8 τοῦ Μάρτη στοὺς δρόμους τῆς Ν. Ὑόρκης περιμένε δικαιοσύνη. Καὶ τὴ βρῆκε στὰ 1910 καὶ στοὺς ἀγγῶνες τῶν γυναικῶν. Στὴ Α' Διεθνῆ Συνδιάσκεψη Σοσιαλιστικῶν γυναικῶν ποὺ ἐγινε στὴν Κοπεγχάγη τῆς Δανίας στὰ 1910 μὲ πρόταση τῆς γερμανίδας ἀγωνίστριας Κλάρας Τσέτιν καθιερώθηκε πρὸς τιμὴν τῶν ἀμερικανίδων ἐργατριῶν σὰν Διεθνῆς Μέρα τῆς Γυναίκας και τῶν ὀργάνων της γιὰ τῆν άπελευθέρωσή της.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀναπτύσσεται τὸ προοδευτικὸ γυναικεῖο κίνημα ἰδιαίτερα σὲ χώρες μὲ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη ὅπου ἡ γυναῖκα τραβιέται στὴν παραγωγή. Σὰν ἐργαζόμενες οἱ γυναῖκες δέχονταν τὴν πιὸ ἄγρια ἐκμετάλευση. Μέσα στὴν παραγωγή συνειδητοποιοῦσαν τὴν ἀνάγκη τῆς πάλης γιὰ:

- ἴσα δικαιώματα μὲ τοὺς ἄντρες στὴν κοινωνικὴ και πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας.
- καθιέρωση 8ωρου.
- καλύτερους ὅρους δουλειάς.

Στὴν Ἑλλάδα τὸ προοδευτικὸ γυναικεῖο κίνημα ἀκολούθησε τὸν ἴδιο περίπου δρόμο μὲ τὸ παγκόσμιο δημοκρατικὸ κίνημα γυναικῶν. Στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ 20ου αἰῶνα μοναδικὴ σχεδὸν ἀσχολία τῶν Ἑλληνίδων ἦταν τὸ σπίτι και τὰ παιδιά. Οἱ προλήψεις και ἡ ἀγραμματοσύνη ἦταν τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν περισσοτέρων γυναικῶν. Ἔτσι ὅταν ἀρχίζουν οἱ πρῶτες προσπάθειες γιὰ τὴν χειραφέτηση τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν Καλλιρὴ Παρὲν και τὴν Αὔρα Θεοδωροπούλου συμμετέχει μικρὸς μόνον ἀριθμὸς γυναικῶν.

Κατὰ τὴν 2η και 3η δεκαετία τοῦ αἰῶνα μας, ὅταν οἱ γυναῖκες ἀρχίζουν νὰ τραβιοῦνται στὴν παραγωγή ἀρχίζουν και οἱ ἀγῶνες. Ἀρχικὰ δὲν εἶναι μαζικοὶ και περιορίζονται κυρίως στις καπνεργάτριες και στις ὕφαντουργῖνες ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ:

- ἴση ἀμοιβὴ γιὰ ἴση δουλειὰ μὲ τοὺς ἄντρες
- καθιέρωση 8ωρου
- μείωση φόρων κ.λπ.

Οἱ ἀγῶνες κλιμακώνονται στὴν περίοδο 1924 - 1927 ὅπου ἔχουμε και τὰ πρῶτα θύματα ἀπὸ τίς συγκρούσεις μὲ τὴν ἀστυνομία στις άπεργίες και διαδηλώσεις: Μαρία Χουσιάδου (καπνεργάτρια ἀπὸ τὴν Καβάλα), Βασιλικὴ Γεωργαντζέλη (ἀπὸ τὸ Ἀργίριο).

Ἐργανωμένη μορφή ἀρχίζει νὰ πέρνει τὸ Γυναικεῖο Κίνημα στὴν περίοδο τῆς μεγάλης κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ τότε ποὺ ὁ φασισμὸς και ὁ πόλεμος ἀπειλοῦσαν τὴν πατρίδα μας (1930 - 1934). Οἱ γυναῖκες παίρνουν μέρος μαζικὰ σὲ οικονομικοὺς ἀγῶνες. Στὰ 1934 γίνεται ἡ Α' Πανελλαδικὴ Ἀντιφασιστικὴ - Ἀντιπολεμικὴ Συνδιάσκεψη γυναικῶν. Συνδέεται τὸ Ἑλληνικὸ γυναικεῖο κίνημα μὲ τὸ παγκόσμιο. Στὸ Α' Παγκόσμιο Ἀντιπολεμικὸ Συνέδριο γυναικῶν παίρνει μέρος Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν Ἡλέκτρα Ἀποστόλου.

Στὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς τὸ Γ.Κ. μαζικοποιήθηκε. Οἱ γυναῖκες μετέχουν ἐνεργὰ και μαζικὰ στὸν ἀντιστασιακὸ ἀγῶνα. Πολεμοῦν τὸν φασίστα κατακτητὴ μέσα στις πόλεις και πάνω στὰ βουνὰ δίπλα στοὺς ἄνδρες σὰν ἴσες μ' αὐτοὺς (Ἡλέκτρα, Παναγιώτα Σταθοπούλου, Μάρω Μάστρακα και τόσες ἄλλες).

Στὴ διάρκεια τοῦ Ἐμφυλίου πολέμου οἱ γυναῖκες συμμετέχουν ἐνεργὰ στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία και δοκιμάζονται σκληρὰ.

Στὰ 1950 ἀρχίζουν καινούργιοι ἀγῶνες γιὰ τὰ προβλήματα τῶν ἐργαζομένων, γιὰ τὴν δημοκρατία και τὴν ὁμαλότητα. Ἰδρύνονται ἡ Πανελλῆνια Ἐνωσὴ Γυναικῶν (ΠΕΓ), ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργαζομένων Γυναικῶν (ΣΕΕΓ), Μέσα ἀπὸ αὐτές κινητοποιοῦνται οἱ γυναῖκες τόσο γιὰ τὰ ἰδιαίτερα δικὰ τους προβλήματα ὅσο και γιὰ τὰ γενικά. Συμμετέχουν ἐνεργὰ και μαζικὰ στις:

- πορείες εἰρήνης
- κινητοποιήσεις γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν κρατουμένων
- διαδηλώσεις γιὰ τὸ Ἰουλιανὸ πραξικόπημα τοῦ 1965.

Τὴν πορεία ἀνάπτυξης τοῦ Γ.Κ. τὴν ἀνακόπτει

(Συνέχεια στὴ σελ. 18)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Στις διακοπές των Χριστουγέννων και συγκεκριμένα στις 3 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε προβολή τής ταινίας «Η μάχη τής 'Αλγερίας» με ελεύθερη είσοδο, που είχε σχετική επιτυχία.

2. Στις 30 Γενάρη έγινε εκδήλωση στην αίθουσα Διονύσια με θέμα: «Μαθητικές κοινότητες», απ' την Ε.Φ.Σ.Ν.Σ.

Στην εκδήλωση προσκλήθηκαν και πήραν μέρος αντιπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων του Β' 'Αρρένων - παρά τις απαγορέψεις του λυκειαρχή — και άλλοι μαθητές, ή ΕΛΜΕΣ, αντιπρόσωποι από συλλόγους γονέων — κηδεμόνων.

Η εκδήλωση είχε απόλυτη επιτυχία.

Στο τέλος εγκρίθηκε ψήφισμα - καταγγελία απ' τη συγκέντρωση, που κατήγγειλε τις ενέργειες γυμνασιαρχών και λυκειαρχών να εμποδίσουν τισμαθητικές κοινότητες να πάρουν μέρος στην εκδήλωση.

Κατήγγειλε επίσης τα αντιδημοκρατικά μέτρα του νέου κανονισμού για τις μαθητικές κοινότητες.

3. Τα μέλη του συλλόγου έκαναν εξόρμηση για συνδρομές τής «Παρουσίας» στην διάρκεια των 'Αποκροών που είχε επιτυχία.

4. Την Δευτέρα 21-2-77 έγινε Ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ ομάδας Σερραίων φοιτητών και τής «Θύελλας» για την ενίσχυση των οικονομικών του συλλόγου

Η ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Συνέχεια από σελ. 17)

ή φασιστική χούντα. Διαλύει τις γυναικείες οργανώσεις και σωματεία. Οί γυναίκες συμμετέχουν ενεργά στην αντιδικτατορική πάλη του λαού μας. Βρίσκονται δίπλα στους άντρες σ' όλους τους αγώνες, κυνηγιούνται, βασανίζονται, πηγαίνουν στις εξορίες. Δίνουν το παρόν στον μεγάλο αγώνα του Πολυτεχνείου.

Μετά την πολιτική αλλαγή το Γ.Κ. βρίσκεται σέ ανασυγκρότηση. Ίδρύονται οργανώσεις και σωματεία. Οί γυναίκες βρίσκονται στην πρώτη γραμμή δίπλα στους άντρες στην πάλη για τὰ έθνικα προβλήματα. Παλεύουν καθημερινά για έθνικη ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία, δημοκρατία, ειρήνη και προκοπή του τόπου μας. Σύγχρονα παλεύουν για την κατάκτηση τής ουσιαστικής ίσοτιμίας τής γυναίκας με τον άντρα. Η ίσοτιμία αυτή δεν επιτυγχάνεται με νομοσχέδια σαν εκείνο που άφορᾷ την στράτευση αλλά με την προστασία τής μητρότητας και την αναγνώρισή της σαν κοινωνικό λειτουργήμα, την ίση α-

μοιβή για ίση δουλειά, με τὰ ίσα δικαιώματα όχι μόνο στην δουλειά και στη μόρφωση μά και στις ίδιες τις κοινωνικές σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα.

Είναι γνωστό ότι τὰ προβλήματα αυτά δεν θα λυθούν μέσα από «φεμινιστικά κινήματα» τὰ όποια αποπροσανατολίζουν το Γ.Κ. βάζοντας συρματοπλέγματα ανάμεσα στις γυναίκες και στους άνδρες. Θα λυθούν με τὰ συσπείρωση όλων των γυναικών στα κοινά προβλήματά τους ενάντια στα μονοπώλια και τον ιμπεριαλισμό που είναι ή πραγματική αίτια που τὰ προκαλεί.

Ένα μεγάλο βήμα για την παραπέρα ανάπτυξη του Γ.Κ. είναι ή συσπείρωση των γυναικών γύρω από τους δημοκρατικούς συλλόγους και σωματεία και ή προσπάθεια να λύσουν συλλογικά μέσα από τους φορείς αυτούς τὰ διάφορα προβλήματά τους.

Το προοδευτικό γυναικείο κίνημα με τους στόχους που βάζει εντάσσεται στο λαϊκό γιατί είναι ένα κομμάτι απ' αυτό και μόνο έτσι θα επιτύχει την ουσιαστική ίσοτιμία τής γυναίκας με τον άντρα.